

LXXVI. évf. 28.
(3751.)
2020. július 12.
Ára 220 Ft

ujember.hu
ujember@ujember.hu

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

52. NEMZETKÖZI
EUCCHARISZTIKUS
KONGRESSZUS

BUDAPEST | 2021.
szeptember 5–12.

Élmény egy évre

*Huszonöt éves a Szombathelyi
Egyházmegyei Karitászt
nyári tábora*

Tíz éven át Szombathely adott otthont az egyházmegyei karitászt nyári napközis táborának, tizenöt éve pedig Narda várja a szünnidőben a 6–14 éves gyerekeket. Ötven karitászmunkatárs gondoskodik a táborozókról, akik egy héten át játékkal, vidám szabadidős tevékenységekkel tölthetik az időt, jó társaságban. Július 1-jén és 2-án látogatuk meg őket.

Egy kislány áll az óriási füves udvar közepén, és töprengve néz körbe. „Valami baj van?” – szólítja meg egy piros pólós fiatal. „Trambulin, légvár, bungee jumping? Nem tudok választani. Vagy gyöngyöt fűzek, bőr karkötőt, kerámiatálat készítek? Esetleg kiprobáljam az exatlonpályát? De a bátyáméknak is szeretnék szurkolni a focimeccsen. És lovagolni is jó volna...” Sok a választható program a Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt nardai táborában. Az Alpokalján fekvő, ötszáz lelkes, többségében horvát nemzetiségű kis falu plébániája tizenötödik alkalommal fogad be a napközis táborába nyolc héten át összesen 1200, turnusonként 120–170 gyereket. Tíz év után telepedtek át Szombathelyről Nardára, miután ott kinőtték az ölbői kanonokházat. Akkoriban már évtizedek óta üresen állt Nardán az 1900-as évek elején épült, kétszintes plébániaépület, amelynek csatári kőből készült, vastag falairól mállott, potyogott a vakolat.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Fotó: Lambert Attila

A béke vize
Roma Ielkinap Csatkán
5. oldal

*Mi lesz az Hagia
Szophia sorsa?*
7. oldal

*Az evangéliumot
nem lehet karanténba
zárn*
Interjú
Dabóczi Kálmánnal,
a Hetvenkét Tanítvány
mozgalom
vezetőjével
11. oldal

Kitartóan Isten követésében Férfizarándoklat Budapesten

Roska Péter, a budapest-újpesti Szent József-templom plébánosa és néhány további pap, valamint világi hívők szervezésében július 4-én reggel gyalogos férfizarándoklat indult a Magyarok Nagyasszonya pálos Sziklatemplomtól. Az egész napra tervezett lelkeségi úton a férfiak és a fiúk néhány olyan fővárosi helyszínt jártak be, amelyek hazánk férfi szentjeihez kötődnek.

Egy teljesen új kezdeményezésről van szó. Roska Péter atya lapunknak elmondta: ő volt

az ötletgazda. Jövő év februárjában szeretnének missziós iskolát indítani. Öt hónapos, bentlakásos képzést terveznek Óbudán, egy lelkigyakorlatos házban, huszonéves fiúk és lányok számára. A lányok körében jóval nagyobb az érdeklődés. Ez általánosnak mondható az Egyházban: a hitéleti programokon mindig lényegesen magasabb a női résztvevők száma. Ezért Péter atyában újra felvetődött az a régi gondolat, hogy meg kell erősíteni a férfiak elköteleződését, lelkipásztori szolgálatát.

(Folytatás a 8. oldalon.)

A darvak is rajban repülnek Tésenyi Timea, a lelkigondozás útja és az útitársak

Érdekes küzdeni, de keressünk hozzá társakat; a társadalmi klíma tőlünk, minden egyes egyéntől függ, de a provokáció és a dzsungelharc nem segít. Nincs értelme mindenkivel szembeniünk az autópályán, ha az a célunk, hogy változtassunk a környezetünk mentalitását, de minden jó kezdeményezés felkavarhatja az állóvizet. Tésenyi Timea, a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének adjunktusa, az Új Ember és a Magyar Kurír szerzője az irtalmas szamaritánus évezredes hivatásáról, amelyre mind meghívást kaptunk.

Hogyan lehet megállapítani, hogy egy társadalomnak milyen az általános lelkiállapota? Egyáltalán, lehetséges-e érvényes kijelentéseket tenni ezzel kapcsolatban? Milyen jelekből lehet következtetni rá? Milyen folyamatok, rejtett összefüggések határozzák meg a társadalmi klímát? Mit jelez például az, ha az eladók legtöbbször nem köszönnek vissza a boltban, és nem segítőkészek?

– Az efféle kérdésekre próbálok mindig nagyon óvatosan reagálni, mivel az, hogy egy társadalmat milyennek látunk, erősen függ a saját szűrőnkől és szemléletünktől. A társadalom egésze nézve pedig, azt hiszem, nem is lehet biztos kijelentéseket tenni. A vidék és Budapest megkülönböztetése sem segít, mivel nincs is olyan, hogy „a vidék”: tájegységenként más és

mást tapasztalunk, ha az emberek lelkiállapotát vizsgáljuk. Gyümölcsözőbbnek tartom kisebb közösségek, például plébániák, kerületek, régiók, különböző társadalmi rétegek kutatását.

(Folytatás a 9. oldalon.)

Hogy megőrizhessük legfőbb értékeinket

*Letették a Mindszenty József Múzeum
és Zarándokközpont alapkövét Zalaegerszegen*

A Mindszenty József Múzeum és Zarándokközpont, rövidebb nevén Mindszentyneum alapkövét július 2-án tették le Zalaegerszegen.

Az intézmény fő kiállítása Mindszenty József érsek, hercegprímás életútját mutatja majd be, aki huszonöt éven át szolgált plébánosként a városban. A múzeumban külön szinten kap helyet a XX. századi kommunista diktatúra vallásüldözéssel foglalkozó tárlata. Az ünnepségen részt vett Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes; Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek – aki megáldotta az épület alapkövét –, Udvardy György veszprémi érsek, pécsi apostoli kormányzó és Székely János szombathelyi megyéspüspök.

Kiemelt állami beruházként, a Modern városok program keretében, 8,3 milliárd forint összegű kormányzati támogatással épülhet meg a zalai megyeszékhelyen a Mindszentyneum. A múzeum ünnepélyes alapköletétele előtt Péntek Imre Isten foglya (Mindszenty József monológia 1948. december 26-i letartóztatása előtt és után) című művéből hangzottak el részletek.

(Folytatás a 2. oldalon.)

A Szentatya június 24-én, az ima témájának szentelt nyolcadik katekézisében az imádkozó Dávidot állította példaképül, aki minden élet-helyzetben képes volt Istenhez fordulni. A pápa katekézisei egy hónap szünet után augusztusban folytatódnak majd. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvérek, jó napot kívánok!

Az imáról szóló katekézisek sorában ma Dávid királlyal találkozunk. Isten különösen kedvelte őt gyermekkora óta, és egyedülálló küldetést bízott rá, mely központi szerepet tölt majd be Isten népének és a mi hitünknek történetében. Az evangéliumok Jézust többször is „Dávid fiának” hívják, hiszen ő is Betlehemben született. Az ígéretek szerint Dávid egyik leszármazottja lesz a Messiás: olyan király, aki teljesen Isten szíve szerint való, tökéletesen engedelmeskedik az Atyának, és hűen megvalósítja az ő üdvözítő tervét (vö. A Katolikus Egyház katekizmusa 2579.).

Dávid története a Betlehem körüli dombokon kezdődik, ahol apjának, Jesszének a nyáját legelteti. Még kisfiú, a sok testvér közül a legfiatalabb. Olyannyira a legutolsó, hogy amikor Sámuel próféta – Isten parancsára – elindul az új király keresésére, szinte úgy tűnik, hogy apja megfélemezett a legkisebb fiáról (vö. 1Sám 16,1–13). A szabad ég alatt

Az ima által minden helyzetben kapcsolatba léphetünk Istennel

dolgozott: barátja lehetett a szélnek, a természet hangjainak, a nap sugarainak. Csak egyetlen társasága van, hogy felüdítse lelkét: a citera; és a magányban töltött hosszú napokon szeret játszani és énekelni az ő Istenének. De parittyával is játszott.

Dávid tehát mindenekelőtt pásztor: olyan ember, aki gondozza az állatokat, aki megvédi őket a rájuk leselkedő veszélyektől, aki gondoskodik arról, hogy legyen mit enniük. Amikor Isten akaratából Dávidnak a népről kell majd gondoskodnia, nem fog ezekenél lényegesen különbözőbb dolgokat csinálni. Ezért tér vissza gyakran a pásztor képe a Bibliában. Jézus is „jó pásztorként” határozza meg magát, viselkedése nem olyan, mint a béresé; ő életét adja a juhokért, vezeti őket, valamennyit név szerint ismeri (vö. Jn 10,11–18).

Dávid sokat tanult első mesterségéből. Így amikor Nátán próféta szembesíti őt rettentő súlyos bűnével (vö. 2Sám 12,1–15), Dávid rögtön megérti, hogy rossz pásztor volt, hogy egy embertől elarbolta egyetlen barányát, melyet szeretett, hogy többé nem alázatos szolga, hanem egy hataloméhes, beteg ember, vadorzó, aki öl és rabol.

A Dávid hivatásában jelen lévő másik jellegzetes vonás a költői vénája. Ebből a kis észrevételből levonhatjuk a következtetést, hogy Dávid nem volt vulgáris ember, ahogyan az gyakran előfordul olyanokkal, akik kénytelenek hosszú ideig elszigetelten élni a társadalomtól. Ezzel szemben ő egy érzékeny ember, aki szereti a zenét és az éneklést. A citera mindig elkíséri majd: néha hogy örömhimnuszt zengjen Istennek (vö. 2Sám 6,16), máskor pedig hogy kifejezze bánatát vagy megvallja bűnét (vö. Zsolt 51,3).

A szeme elé táruló világ nem néma történés: a dolgok

alakulása mögött tekintete egy nagyobb titkot ragad meg.

Az ima épp ekkor születik: abból a meggyőződésből, hogy az élet nem egy ránk zúduló valami, hanem egy megnyugozó titok, mely költészetre, muzsikára, hálára, dicsőretre vagy épp panaszra, könyörgésre indít bennünket.

(Amikor egy embernek az életéből hiányzik ez a költői dimenzió, amikor hiányzik a költészet, azt mondhatjuk, hogy lelke csak félig-meddig működik.) Ezért a hagyomány úgy tartja, hogy Dávid a zsoltárköltészet zseniális mestere. A zsoltárok elején

gyakran kifejezett utalást találunk Izrael királyára és életének többé-kevésbé nemes eseményeire.

Dávidnak tehát van egy álma: jó pásztor akar lenni. Néha egész jól sikerül megbirkóznia ezzel a feladattal, máskor kevésbé. Az üdvösségtörténet szempontjából azonban az számít, hogy ő egy másik király próféciaja, akinek ő csak a meghirdetése és előképe.

Tekintsünk Dávidra, gondoljunk Dávidra!

Szent és bűnös, üldözött és üldöző, áldozat és gyilkos, ami ellentmondás. Dávid mindez volt, együtt. Saját életünkben mi is gyakran ellentmondásos dolgokat fedezünk fel.

Minden ember – ahogy éli az életét – gyakran vétkezik következtetlenséggel. Egyetlen vörös fonál van Dávid életében, mely egységbe fűzi mindazt, ami történik: az imája. Ez a hang sosem némul el. A szent Dávid imádkozik; a bűnös Dávid imádkozik; az üldözött Dávid imádkozik; az üldöző Dávid imádkozik; az áldozat Dávid imádkozik. A gyilkos Dávid is imádkozik! Ez életének vörös fonala. Ő az ima embere! Ez a hang sosem némul el: akár az örvendezés, akár a siránkozás hangszínét veszi fel, de mindig ugyanaz

az ima, csak a dallam változik. Ezáltal pedig arra tanít bennünket Dávid, hogy mindezt vigyünk be az Istennel folytatott párbeszédbe: az örömet és a bűnt, a szeretetet és a szenvedést, a barátságot és a betegséget egyaránt. Minden válhat „Te”-hez intézett szóvá, aki mindig hall bennünket.

Dávid, aki ismerte a magányt, valójában sosem volt egyedül! Végeredményben ez az ima ereje, mindazok életében, akik teret adnak neki. Az ima nemességet kölcsönöz neked! Dávid azért nemes, mert imádkozik. Amikor gyilkossá válik, aki imádkozik, és megbánja tettét, akkor visszanyeri nemességét imájának köszönhetően.

Az ima nemességet kölcsönöz nekünk: az ima képes biztosítani az Istennel való kapcsolatot, aki az ember igazi útítársa az élet ezernyi viszonytagsága, kedvező és kedvezőtlen története között. Csak mindig imádkoznunk kell!

„Köszönöm, Uram!” „Félek, Uram!” „Segíts meg, Uram!” „Bocsáss meg, Uram!” Olyan nagy volt Dávid bizalma, hogy amikor üldözték, és menekülnie kellett, nem engedte, hogy bárki is megvédje; azt mondta: „Ha Istenem így megalázza engem, akkor tudja, [mi ennek a célja].” Mert az ima nemessége Isten kezében hagy bennünket. Azokban a szeretetből sebeket vállaló kezekben: ezek az egyetlen biztonságos kezek, melyekben bízhatunk!

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

(Folytatás az 1. oldalról.)

„Uram, a leckét korán feladtad, gyermek imáim szálltak hozzád, apám s anyám megmutatta, merre is rejlik a mennyország. Szolgálni hívtál a szívemben, híven követtem atyai szódat, minden körülmények között makacsul megmaradni jónak.

Káplán lettem, majd hittanár Egerszeg kedves városában, igéd hirdettem, köz- és vasárnap, amerre én nyomodban jártam. Ránk tört a rémes háború, széthullt a régi Magyarország, az átkozott vörös diktatúra megpecsételte végleg a sorsát. (...)

„Mindszenty József a XX. századi történelem egyik legnagyobb hatású alakja. Az egyetlen olyan, Zalaegerszeghez köthető személyiség, akit egész Európában ismernek és elismernek” – mondta köszöntőjében Balaicz Zoltán polgármester. Felidézte a hercegprímás életútját, benne azt a negyed évszázadot, amelyet építő tevékenységgel és a szegények támogatásával töltött a városban.

Mindszenty József 1917-ben érkezett hitoktatónak Zalaegerszegre. 1919-től huszonöt éven át volt a város plébánosa, majd veszprémi püspökké szentelték. Az 1938-as eucharisztikus világkongresszuson fotón örökítették meg, ahogyan zalai plébánosként gyóntat Budapesten, a Hősök terén.

A polgármester kitért arra is, hogy Mindszenty templomot, iskolákat építtetett, szertetőthont alapított, hitbuzgalmi egyesületeket szervezett Zala megyében. A *Zalamegyei Újságban* nyíltan szembefordult a hatalom túlkapásaival. *Károlyi Mihály* miniszterelnöksége idején letartóztatták, a Tanácsköztársaság alatt internálták. A kommun bukása után tért vissza Zalaegerszegre.

Balaicz Zoltán beszédében felidézte, hogy 1944 novemberében Mindszenty már veszprémi püspök volt, amikor a nyilasok letartóztatták, és Sopronkőhidára hurcolták, majd házi őrizetbe helyezték. 1945 tavaszán, amikor a szovjet csapatok elérték Sopront, visszatért Veszprémbe. Mindszenty élesen bírálta, hogy

idegen csapatok szállták meg Magyarországot, és korlátozták a vallásszabadságot, illetve a katolikus sajtó működését.

1945. október 7-én *XII. Piusz* pápa esztergomi érsekké nevezte ki Mindszentyt, aki egyre gyakrabban került összetűzésbe a kormánnyal, például a hitoktatás fakultatívvá tételével kapcsolatban, majd az iskolák államosítása miatt. Hosszú időn át tartó sajtóhadjárat után, 1948. december 26-án a Rákosi-rendszer Államvédelmi Hatósága (ÁVH) őrizetbe vette a bíborost hazaárulás, a demokratikus államrend és a köztársaság megdöntésére irányuló szervezkedés, kémkedés és valutaüzérkedés vádjával. A koncepció per végén életfogytiglani börtönre ítélték. Az 1956-os forradalom napjaiban szabadították

ki. A szovjet csapatok intervenciója elől az amerikai követségre menekült, ahol tizenöt évi bezártság várt rá.

1971 szeptemberében hagyta el Magyarországot a Vatikán, a magyar kormány és az USA megállapodásának értelmében. Bécsben, a Pázmáneumban lelt menedékre. Innen utazott a világban élő magyar közösségekhez, hogy lelkipásztori munkáját végezze.

Mindszenty 1975. május 6-án Bécsben hunyt el. Végakarátának megfelelően ideiglenesen Mariazellben temették el. Hamvait 1991-ben hozták Magyarországra, végső nyughelyére, az esztergomi bazilika primási sírköpolnájába. Életművének elismeréseként a sírján ez a felirat áll: Fidelissimus in tribulatione pastor (Az üldöztetés idején a leghűségesebb pásztor).

Zalaegerszeg polgármestere reményét fejezte ki, hogy jövőre, a budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus idejére lezárul Mindszenty boldoggáavatási eljárása, amely 1994-ben kezdődött. Erdő Péter bíboros kérésére 2012-ben sor került Mindszenty teljes jogi, erkölcsi és politikai rehabilitálására. A Szentek Ügyei Kongregációjának tavaly februári dekretuma elismerte Isten Szolgája Mindszenty József hősiei erényeit, ami fontos lépés a boldoggá avatása felé.

„Mindszenty harcolt, hogy megőrizhessük az alapértékeinket” – mondta a hercegprímás küzdelmét méltató beszédében *Vigh László*, a térség országgyűlési képviselője. Úgy fogalmazott: azt, hogy a magyarság megmaradhasson Európa közepén a világháborúk és Trianon pusztítása közepette, olyan személyiségeknek köszönhetjük, mint a hercegprímás.

„Mindszenty József életútja erkölcsi iránytű volt, és ma is az” – mondta Semjén Zsolt. A miniszterelnök-helyettes hozzátette, a hercegprímás elutasította a faji és az osztályalapú szocializmust is, mert mind a nemzetiszocialista, mind a kommunista rendszer a gyűlöletre épített, míg Mindszenty a szeretetre. Semjén Zsolt hangsúlyozta, hogy a hercegprímás elítélte a zsidók és a svábok üldözését, kiállt a délvideki és a felvidéki magyarság mellett. A szónok úgy fogalmazott: a kereszténység megerősíti a nemzeti létünket. Mindszenty életútja is ezt igazolja. A hercegprímás tudatában volt, hogy tagja az Egyháznak és polgára a hazának. Életútja ezért is példaértékű számunkra. A miniszterelnök-helyettes szerint ebben az identitásban erősíthet meg bennünket *Szent István* öröksége, kereszténységünk és magyarságunk.

Az ünnepség időkapzsula elhelyezésével és a múzeum alapkövetelével zárult. Az időkapzsulában egy rózsafüzért, a múzeum alaprajzát, aprópénzt, a megyei napilap aznapi számát, egy millenniumi emlékérmét és egy keresztet helyeztek el. Erdő Péter megáldotta a kapszulát és a Mindszentyneum alapkövét.

A múzeum nem csak a XX. század egyik legnagyobb hatású egyházi személyiségének állít emléket; innen indul majd a Mindszenty-út is. Zalaegerszeg a Csiksomlyótól Mariazellig tartó Mária-zarándokútnak is fontos állomása és egyik regionális központja lesz.

Forrás: S. Csilla
Fotó: Ambrus Marcsi

Élmény egy évre

Huszonöt éves a Szombathelyi Egyházmegyei Karitás nyári tábora

(Folytatás az 1. oldalról.)

Ezt a házat állították helyre a gyerekek fogadására. Az épületben, amely a legnagyobb melegben is kellemesen hűvös, konyha, mosdók, nappali és iroda kapott helyet, az emeleten pedig közösségi terem. Oldalról egy polikarbonátlapokkal fedett csúrt kapcsolnak hozzá. Itt most éppen a heti templomlátogatással összefüggő kvízkérdéseket oldanak meg a gyerekek Ádám, az egyházmegye harmadéves kispapja vezetésével.

Ebben a három szakaszban épült kerti építményben hatalmas tér áll a gyerekek rendelkezésére. Itt étkezhetnek a sörpadoknál, a hátsó egységben elhelyezett asztaloknál folynak a kézműves-foglalkozások, középen pedig a „Ki mit tud?” dobogója áll. Rossz időben is bőven jut hely a játékra.

A plébánia nagy udvarán, a gyümölcsfák árnyékában plédeket terítettek le, itt pihenhetnek, beszélgethetnek a futkározásban elfáradt gyerekek. Azután pedig újra várja őket a napvitorlával árnyékolta nagy homokozó, a füves focipálya, a hat trambulín és a kosárpálya. Hatalmas a füves terület, bőven elférnek a hetente háromszor érkező lovak is. Hetente egyszer pedig légvárak és bungee jumping is helyet kap a plébániakertben.

Ezt a területet veszik birtokba a táborozók, akik közül sokan Szombathely panellakóházaiból érkeznek. Idén különösen nagy a kereslet a tábor iránt. A szülők a járványidőszakban kénytelenek voltak kivenni a szabadságuk egy jelentős részét, így most nem tudnak otthon maradni a gyerekekkel. De hála a karitás táborának, nyugodt szívvel mehetnek reggel munkába, mert biztosak lehetnek abban, hogy iskoláskorú gyerekek nem a négy fal között ül, a tévé vagy a számítógép előtt, hanem jobbnál jobb játékokkal tölti a szünetjét, bőséges étkezést kap, és gondos munkatársak vigyáznak rá. A karitás az utazást is megszervezi: minden reggel busz gyűjt össze a városból és a környező falvakból a táborozókat.

Tucziné Régoári Marietta jószolgálati életműdíjas egyházmegyei karítaszigazgató me-

séli, hogy sokuk számára valóban ez a nyaralás. Van, aki még a Balatonra sem jut el, mások pedig egyedül itt élvezhetik kortársaik vidám társaságát.

Mindez az egyházmegyei karitás elkötelezett munkájának köszönhető. A nyolc hét alatt ötven önkéntes veszi kö-

még A Karib-tenger kalózái betétdalát is eljátszotta. „Fontosak a bibliai történetek. Ez nem hittérítő tábor, de az értékeinket szeretnénk megmutatni a gyerekeknek. A kispapok élményszerűen mesélnek ezekről. Később pedig képekben is feldolgozzuk a bibliai történeteket, egy festőmű-

ti: „A legnagyobb gyerekek már jól elvannak a »gang-jükben«. Ha megkérdezem, mit szeretnének csinálni, rögtön rávágják: Semmit. Náluk már mindenbe beleszól a serdülőkor, és nagyon nehezen válnak meg az okostelefon-juktól.”

Ottjártunk hetében azonban főként alsó tagozatosok a táborozók, és náluk nincs hiány a lelkesedésből. Nagy lendülettel vetik bele magukat a játékokba.

A tábor programjai a nyolc turnusban hétről hétre ismétlődnek. Mindennap bőséges a választék. A szerda az egyik csúcspont, amikor nemcsak játékok érkeznek, hanem vendég gyerekek is. Idén a vírus-helyzet miatt azonban ez is másképpen alakul. „Szent Márton a köpenyét osztotta meg, mi a táborunkat” – mondja Marietta. Idén nem a nyírségi gyerekek érkeznek hozzájuk, ahogyan az lenni szokott, hanem a környék

gyermekvédelmi intézményeiből hívtak vendégeket. „Már több mint százan ellátogattak hozzánk. A legfinomabb ebédet kérjük az érkezésük napjára, és játékok tömkelege fogadja őket” – mondja a táborvezető.

Ugyancsak kedvelt program a celldömölki fürdés, ám ezt most a vírusveszély miatt, a biztonság kedvéért inkább kihagyják. Tompa Ferencnek köszönhetően helyette heti három alkalommal jönnek a lovak,

emellett pedig íjászkodni és kézműveskedni lehet. Persze népszerű program a palacsintabéd is. A fedett csúrtban asztalitenisz és csocsó is várja a gyerekeket, és rengeteg lehetőség adódik a szabad játékra.

Marietta hangsúlyozza: a táborban semmi nem kötelező. Azért kínálnak sokféle programot, mert az a céljuk, hogy a gyerekek rengeteg változatos élményt szerezzenek

golul játszanak – festenek, rajzolnak, mondókáznak – a gyerekekkel.

Hogyan valósulhat meg mindez? A legfontosabb talán a jó gazdálkodás és a befektetett munka. A Szombathelyi Egyházmegyei Karitás évről évre fejleszti az ingatlan állapotát és javítja a tábor felszereltségét. Így egyre nő a játékínalat és egyre szebb, komfortosabb a ház, a kert. De talán még ennél is fontosabb, hogy a karitás önkéntesei odaadón, szívvel-lélekkel dolgoznak. Amíg az egyik csapat a gyerekeket kíséri a busszal a táborba, addig a másik csoport reggelit készít. A kispap önkéntesek ásnak, fella- zítják a talajt a homokozóban. Délben terítés – az ebédet a közeli vendéglőből hozzák –, délután uzsonna: gyümölcs és péksütemény. Az étkezések között pedig rengeteg játék, beszélgetés, vidámság.

Az idei évben a szokásosnál is körültekintőbb munkát kell végezniük a segítőknek. A koronavírus valóban rizikófaktornak számít, hiszen a konyhai önkéntesek mindegyike 65 év fölötti, a százhusz gyerek többsége pedig mind külön családból érkezik, kevés a testvérpár. A táborban ezért most szigorú előírások-

nak kell megfelelni, amelyek betartását folyamatosan ellenőrzik is. Minden itt dolgozó munkatársnak és önkéntesnek orvosi vizsgálaton kellett részt vennie a tábor megnyitása előtt, a helyiségekben pedig ózonos fertőtlenítést végeztek. Reggelente a karítaszközpontban lázméréssel indul a nap. Csak papír kéztörölőt használhatnak, és tíz helyen kézfertőtlenítőt helyeztek el a táborban – sorolja a pluszkiadásokkal is járó intézkedéseket Marietta.

A tábor költségeinek fedezésében nagy segítséget nyújtanak egyes szombathelyi vállalatok. Az IQor, a TDK, a BPW-Hungária Kft., a MAM-Hungária Kft. és a Schaeffler Savaria Kft. a társadalmi felelősségvállalás jegyében támogatják a dolgozóik gyerekeinek táboroztatását: a költségek felét fedezik. A Nardán táborozók hatvan-hetven százaléka kap támogatást.

A nap végén, amikor megérkezik a busz, az önkéntes néni mosolyogva búcsúznak a gyerekektől, és másnap várják őket vissza. Az egyikük azt mondja: mindenki fáradtan megy haza, de éhesen senki sem.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Az elvetett mag

Mt 13,1–23

Krisztus Urunk a magvető, aki a mai példa-beszédben arról szól, hogyan valósul meg az ő országa ebben a világban. Krisztus az evangélium jó magvában elveti országát a lelkek termőföldjébe. Országának új élete belőlünk sarjad ki. A magvető fáradhatatlanul megy, és veti a magokat, szakadatlanul teszi a dolgát. Nem követ, hanem magot vet, melyből élet sarjadhat. Az, hogy a magnak lesz-e élete, jövője, nagyban függ a földtől, amibe elvetik, hiszen a lelkek szántóföldjei különböző minőségűek.

Isten belénk vetett bizalma megrendítő. A magvető mindenhová veti a magot. Nem tesz különbséget: útszélre, sziklás helyre, tövisek közé és jó földbe is szórja. Vajon mi lesz a mag sorsa? A mai vasárnap evangéliumának örömhíre az, hogy ezek a magok felém hullnak, a lelkem földjébe. A magvető megajándékozta az elvetett maggal a földemet, az életemet. Én milyen föld vagyok?

Útfél? Aki jelen vagyok a szentmisén, de amikor hazamegyek, minden érdekesebb dolog leköti a figyelmemet, és el is felejem, hogy szólt hozzám valaki, és hogy megajándékoztak?

Köszikla? Aki egy rövid ideig örülök az Istennel való találkozásnak, de aztán visszamegyek a szeretteim, a munkatársaim és a barátaim közé, és jól megvagyok velük úgy, ahogy eddig voltam? Nem adok nekik semmit abból, amit Istentől kapok? Tövises föld vagyok? Aki átmenetileg felszabadulok a napi gondjaim alól, de nem tudom elengedni és Istenre bízni őket? Meg kell felelnem a munkahelyi elvárásoknak, a családom, az ismerőseim igényeinek, a saját boldogságomnak? Istennek már nem is jut időm megfelelni?

Jó föld vagyok? A szentmiséről hazatérve életre váltom az evangéliumot? Rámosolygok a szomszédokra, megdicsérem a szeretteimet, észrevéve a másokban a jót? A munkahelyemen békésen elviselem, hogy nem mindig a leghálásabb feladatot kapom? Hagyok időt Istennek, hogy szeressen, és magamnak, hogy észrevegyem ezt? Talán látszik is rajtam, hogy Isten nagyobb boldogságot tud adni, mint a siker és az elismerés?

A magvető példabeszédét csak az tudja helyesen értelmezni, aki hajlandó bekapcsolódni a mag hintésébe és a mag termést hozó életébe. Aki így tesz, az az egyedüli „jó” (Isten) életébe oltódik be. Egyszóval, minden körülmények között „jó földdé” lesz.

Saint-Exupéry leírta egy reménytelen bevetésük történetét (*A hadirepülő*, 1942), amiből épségben visszatérve úgy érezte, mindent másként lát: „Az egyetlen győzelemfajta, amiben nem kételkedem, a magvak hatalmában lakik. Mihelyt elültetik a magot a fekete föld tengerébe, már győzelmes. Csak még le kell pergetni az időt, hogy megláthassuk a gabona diadalát... Kicsit jobban látom a győzelmek alapelvét: aki a felépült székesegyházban sekrestyési állást biztosít magának, az legyőzött. De aki egy felépíteni való székesegyházat hord a szívében, az győztes. A győzelem a szeretet gyümölcse.”

Kérjük Krisztus Urunktól, hogy a szeretet gyümölcseit, a gabona diadalát, az elvetett mag győzelmét megláthassuk, és ennek fogyhatatlan örömét továbbadjuk másoknak.

Németh Norbert

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Az isteni erények

Bár a pünkösd utáni 6. vasárnapon nem tematikusan akar tanítani Egyházunk az isteni erényekről, a szentírási olvasmányokban mégis jelen van ez a hármastanítás. Az evangélium (Mt 9,1–8) azt mutatja be, hogy hittel vittek Jézushoz a hordágyon fekvő bénát, nyilván annak reményében, hogy Jézus segít rajta, és ezzel együtt a szeretet is ott munkálkodott bennük. Az apostoli szakaszban (Róm 12,6–14) pedig Szent Pál kifejezetten néven is nevezi a három fogalmat: a hitet, a reményt és a szeretetet. Ennek alapján próbáljuk meg most szemünk elé állítani a három isteni erényt. A tanításból kitűnik, hogy az apostol „adományoknak” tekinti ezeket.

A hit. Pál apostol feladatként tűzi ki, hogy aki a hit adományát kapta, tegyen tanúságot róla (Róm 12,6). Itt tapasztaljuk meg azt, hogy a hit nem magánügy. Az igaz, hogy társadalmi és politikai szinten nem szabad megkülönböztetni az embereket a hitük szerint. Amellett még az Egyház is fölemeli a szavát, hogy a hitte miatt senkit nem érhet hátrányos megkülönböztetés. De azt is vallja – éppen az iménti tanítás nyomán –, hogy a hit nem magánügy, hiszen minden megkeresztelt ember krisztusivá vált, Krisztus-követővé lett, így az ő apostola. Ezért nem húzódhat a csigaházába, még csak a templom falai közé sem (ahová az elmúlt rendszerben kényszeríteni akarták a keresztényeket). Nem hallgathat, mert a hit adományát megkapva tanúságot kell tennie róla. Bárcsak mindig így tudnánk viselkedni!

A szeretet. Szintén isteni ajándék bennünk. Az Ósforrásból kapjuk, hiszen „Isten maga a szeretet” (1Jn 4,8). Olyan sok szépet ír a szeretetről Szent Pál apostol ebben a rövid részletben! És neki köszönhetjük a szeretethimnusz is (1Kor 13). Most egyetlen gondolatára figyeljünk oda: „szeresettek tettetés nélkül” (Róm 12,9). Azt szokták mondani, hogy a valódi szeretet önzetlen. Ez igaz. De ehhez szorosan hozzátartozik, hogy a szeretet őszinte, tehát tettetés nélküli. Bizony, hajlamosak vagyunk a képmutatásra, még ezen a legszebb területen is. Pedig ha meggondoljuk, nem is igazi az a szeretet, ami nem őszinte, amiben tettetés és képmutatás van. Törekedjünk hát az igazi, őszinte szeretetre!

A remény. Ezzel az isteni erénnyel kapcsolatban Szent Pál apostol azt tanítja nekünk, hogy „a reményben legyetek örvendezők” (Róm 12,12). Igaz, a hivatalos magyar fordítás úgy szól, hogy legyetek „derűsek”, ám az eredeti görög szövegben az örvendezés áll. Igen, örvendezhetünk a bennünk lévő reménységnek. Nemcsak az általános szólásmondás alapján, hogy „a remény hal meg utoljára”, hanem sokkal inkább azért, mert Titusz apostollal együtt reménykedhetünk az örök életben: „Várjuk reményünk boldog beteljesülését: a nagy Istennek és Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak dicsőséges eljövetelet” (Tit 2,13). Persze az előbbi sem érdemes mellőzni, mert életünk nagyon szép és előrelendítő dolga a reménykedés.

Szent Pál tanítása alapján érdemes megfontolnunk a három isteni erénynek az életünkben való jelenlétét. Fejlesszük, kamatoztassuk talentumainkat ezen a téren is!

Ivancsó István

AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA KÉSZÜLVE

Az Eucharisztia ünneplése 92/2.

Téged, örök Atyát, az egész föld tisztel.
A *Te Deum laudamus* kezdetű himnusz második sora az Atyát és örök voltát dicséri.

Annak alapja, hogy Isten örökkévaló, teremtető és gondviselő Atya, főleg a Második törvénykönyv szövegéből származik: „Nem atyád-e ő neked, az övé voltál, ő alkotott és szilárdított téged?” (MTörv 32,6b) A szöveg kifejezi, hogy Isten hűségének jellemzője az atyai kötődés népéhez.

Az egyházatyák közül *Nicetas* így fogalmaz: „Hiszel tehát az Istenben, mindenható Atyában; a nem született Istenben, aki nem származik semmitől, semmitől sem veszi kezdetét; a láthatatlanban, akit semmilyen test szeme nem képes látni (...), az egek és a föld jó és igazságos Teremtőjében. Megvallod őt, Istennek, de őt a Fiú Atyjának is szükséges vallanod (...) És ez a kegyes vallomás Istenről, hogy őt nem csak mint Istent tudod, de Atyának is ismered, az örök Ige Atyjának (...).” (Explanatio symboli habita ad competentes, PL 52,867) Hasonló *Jeruzsálemi Szent Cirill* tanítása: „Egyetlenegy

tehát Isten, a lélek és a test Teremtője. Egy a Teremtője a mennynek és a földnek, az angyaloknak és főangyaloknak. Aki azonban sok mindennek Teremtője, csak egyetlenegy valakinek az Atyja, az ő egyetlenegy Egyszülött Fiának (...) Ő Urunk, Jézus Krisztus Atyja (...)” (IV. Katekézis, 4.5)

Az Egyház hitvallása soha nem feledkezik meg arról, hogy Jézus, midőn imádkozni tanította apostolait, arra oktatta őket, hogy Isten a mi Atyánk. Ilyen értelemben himnuszunk Istent nemcsak mint örökkévaló Teremtőt és a Fiú Atyját tiszteli, hanem úgy is, hogy ő a mi Atyánk Jézus Krisztusban: „Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved...” (Mt 6,9). Emellett Isten az egész teremtés művéhez atyaként viszonyul: „Nézzétek az ég madarait: nem vetnek, nem aratnak, csűrökbe sem gyűjtenek, és a ti mennyei Atyátok táplálja őket. Nem értek ti sokkal többet ezeknél? (...) Hiszen tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezekre szükségetek van.” (Mt 6,26.32b)

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Bonaventura

Július 15.

Apja híres orvos volt. Kisgyermek korában súlyos betegségbe esett. Édesanyja fogadalmat tett: ha gyermeke meggyógyul, a ferenceseknek adja. A hagyomány szerint *Assisi Szent Ferenc* a városban járt, ölébe vette a gyermeket, és ezt mondta róla: „Buona ventura” (szép jövő). Közbenjárására a fiúcska meggyógyult.

1236 táján a párizsi egyetemre ment, filozófiai tanulmányait 1242 körül fejezte be. Huszonöt évesen lépett a ferences rendbe, ahol a *Bonaventura* nevet kapta. 1243 és 1248 között végezte a teológiát a rend híres párizsi főiskoláján. Ezután tanítani kezdett, 1253-ban nyerte el a doktori fokozatot. Négy évig a rendi főiskola tanára volt. 1257-ben a rendi káptalan megválasztotta a közösség általános főnökének. Tizenhat éven át viselte ezt a tisztetséget, egy nehéz időszakban. Egységben tudta tartani az akkoriban mintegy 30 ezer főt számoló rendet. Rendfőnöki székhelye Párizsban volt, de sokat utazott. Bejárta Itáliát, Galliát, el látogatott Britanniába, Flandriába, a német birodalomba és Hispániába is. 1267 és 1268 nagyböjtjében tanított a párizsi egyetemen. 1273-ban tartotta híres előadásait a teremtetéstörténetről.

1265-ben a pápa felkínálta neki a yorki püspökséget, de ő nem fogadta el, mert a II. lyoni zsinat előkészítésén dolgozott. 1273-ban a pápa kinevezte bíborossá, és a Róma közelében lévő Albano püspökévé. A zsinat üléseit 1274-ben tartották. Közben a rendi káptalan fölmentette Bonaventurát a rendfőnökség alól. A zsinaton két híres beszédet mondott, és fáradásai gyümölcszeként megszületett a görögökkel való unió.

Tudás és hit nem zárja ki, hanem feltételezi egymást. Bonaventura szerint veszélyes elszakítani a filozófiai gondolkodást a hitigazságoktól és a teológiától, mert nem az értelmünk, hanem hitünk ad választ lelkünk legmélyebb kérdéseire. Ha a hitnek ezekre nem volna válasza, akkor az ember nagyon könnyen eltévelyedne, és a végén kételyei támadnának afelől is, hogy egyáltalán eljuthat-e az igazságra. Istent, valamint a lét és az élet értelmét csak mintegy törött tükörben látjuk. A hitből erőt merítve és a hit világosságánál azonban

meglátjuk Istent a bennünket körülvevő világban és a lelkünkben. Aki pedig meg akarja ismerni Krisztust, ahhoz a forráshoz kell nyúlnia, amit az Egyház évszázadokon át hűségesen megőrzött: a Szentíráshoz. A Biblia Bonaventura számára Isten megismerésének kimeríthetetlen forrása. A tiszta víz folyamának nevezi, mely átszeli a történelmet. A Szentírás tiszta borába nem volna szabad – mondta egyszer – túl sok filozófiai vizet keverni, nem volna szabad a benne foglalt életet az értelemmel túlságosan fölvezetni: „Rossz csoda volna, ha a bor vízzé válna” – írja.

Bonaventura nem szánt sok időt teológiai gondolatainak rendszerezésére és írásba foglalására. Erejét jórészt lekötötték az egyházi teendők és a rend nagy felelősséggel járó vezetése. Ennek ellenére kilenc nagy kötetet tesztek ki művei.

A görögökkel létrejött megegyezés másnapján megbetegedett, és egy héttel később, vasárnap hajnalban meghalt. Temetésén a pápa az egész zsinattal együtt jelen volt.

L. K.

A hét liturgiája

A év

ter) – Iz 26,7–9.12.16–19 – Mt 11,28–30.

JÚLIUS 17., PÉNTEK – *Szent Zórárd-András és Benedek remeték emléknapja vagy Boldog Gojács Pál Péter püspök és vértanú emléknapja* (Endre, Elek, Sarolta) – Iz 38,1–6.21–22.7–8 – Mt 12,1–8.

JÚLIUS 18., SZOMBAT – *Szent Hedvig királynő emléknapja* (Frigyes, Arnold, Milán) – Mik 2,1–5 – Mt 12,14–21.

JÚLIUS 19., ÉVKÖZI 16. VASÁRNAP (Emília, Arany, Stella, Arzén) – Bölcs 12,13.16–19 (*Isten alkalmat ad a bűnök megbánására.*) – Róm 8,26–27 (*A Szentlélek könyörög bennünk, emberi szóval ki nem fejezhető fohászokkal.*) – Mt 13,24–43 vagy Mt 13,24–30 (*A jók és a rosszak szétválasztása az élet napján következik be.*) – **Zsoltársm:** IV. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 223 – ÉE 591, Ho 223 – ÉE 147, Ho 127 – ÉE 596, Ho 191– ÉE 219.

JÚLIUS 12., ÉVKÖZI 15. VASÁRNAP (Izabella, Nelli, Dalma) – Iz 55,10–11 (*Az eső megöntözi a földet, és termővé teszi.*) – Róm 8,18–23 (*A természet sóvárogva várja Isten fiainak megnyilvánulását.*) – Mt 13,1–23 vagy Mt 13,1–9 (*Kiment a magvető vetni.*) – **Zsoltársm:** III. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 222 – ÉE 591, Ho 222 – ÉE 144, Ho 127 – ÉE 596, Ho 273 – ÉE 361.

JÚLIUS 13., HÉTFŐ – *Szent Henrik emléknapja* (Jenő, Ernészta) – Iz 1,10–17 – Mt 10,34–11,1.

JÚLIUS 14., KEDD – *Lellisi Szent Kamill áldozópap emléknapja* (Örs, Zalan) – Iz 7,1–9 – Mt 12,20–24.

JÚLIUS 15., SZERDA – *Szent Bonaventura püspök és egyháztanító emléknapja* (Henrik, Egon, Roland) – Iz 10,5–7.13–16 – Mt 11,25–27.

JÚLIUS 16., CSÜTÖRTÖK – *Kármel-hegyi Boldogasszony emléknapja* (Val-

Idén, június 28-án másodszor is megrendezték Csatkán a romák lelkinapját, amely a híres búcsú „csendes-ülős”, mélyebb-re merítő változataként is felfogható. Székely János püspök a cigánypasztorációban dolgozók számára is mindig tartogat erre az alkalomra megszívlelendő gondolatokat.

Amikor a templomba lépünk, a püspök a gitárt hangolja, majd nem sokkal később énekelni kezdjük a *Minden, mi élt*, aminél jobb kezdőéneket Csatkán, a természet templomában ki sem lehetne találni. Éppen mellettem lép be egy úr, és a vállán gyönyörű pillangót hoz be, anélkül hogy tudna róla. Kisfiú jön mögöttem, és az első kézmozdulata alapján le akarja vadászni, de aztán – talán mivel hirtelen ráébred, milyen szép ez a pillanat, megérzi, hogy ez a kis csoda a „létével énekel” – végül csak mosolyogva rámutat a potyautasra, aki ekkor hirtelen megijed, és nagy lendülettel kirepül a szabadba. Néhányan virágcsokrokat hoztak, és megpróbálják egy vázába betenni őket, de nem férnek be, így újabb vázát kerítenek és visznek az oltár elé, a többi mellé, ahol már eleve minden csupa virág. „Jöjjen be mindenki, és üljenek le, mert ez hosszú lesz” – invitál a püspök, majd köszönti a meg-

jelenteket, és megkér egy házaspárt, hogy mutassák meg a többieknek újszülött gyermeküket, akinek érkezéséért egy évvel ezelőtt ugyanitt imádkoztak. „Hálát adunk neked ezen a szent helyen – mondja aztán –, amely különösen kedves cigány népednek. Csatkán, ahol a *II. János Pál* által a romák számára megáldott keresztet is őrzik, és ahol Máriát, Isten anyját annyira tisztelik. Ajtó volt ő, akin át Isten beléphetett a világunkba. Tárjuk mi is nagyra a szívünk ajtaját, hogy Jézus megszület-hessen a családjainkban.”

A bevezető után elkezdődik az előadás, amely ennek a „lelki búcsúnak” a gerincét adja. Túl vagyunk a járvány nehéz hónapjain, amely sokakat nagyon megpróbált, de egyfajta lelki gyakorlatként is felfoghatjuk ezt az időszakot, amelynek során elcsendesedhettünk, és talán föltettük magunknak a kérdést, hogy mi az életünk értelme, célja.

Egy német milliomos fia kábítószeres lett, és kórházba került. Hónapokba telt, de sikerült megszabadulnia a függőségétől. Végül mégis öngyilkos lett: leugrott a klinika tetejéről. Búcsúlevelében, amelyet a kezelőorvosának hagyott, ezt írta: „Doktor úr, köszönöm, hogy meggyógyított. Nem az ön hibája, hogy megmenteni nem tudott.” Az orvos pedig ezt mondta a szülőknak, amikor a tragikus hír hallatán bementek hozzá: „A fiukat orvosi szempontból sikerült meggyógyítanom. De nem vagyok Isten, így az életének értelmét adni nem tudtam.”

Hogyan lehet ezt az értelmet megtalálni? A püspök József bibliai története révén tesz rá kísérletet. József sokáig apja legkedvesebb, elké-

nyeztetett fia volt, aki sok borsot tört a bátyjai orra alá. Dolgoznia nem kellett, önző ember vált belőle. Mivel az apja nem nevelte, Isten látott hozzá a neveléséhez. Méghozzá álmokkal, amelyekből az derült ki számára, hogy az Úr a tenyerén hordja.

Hogy egészen pontosan mi az életünk célja, azt nem is annyira fontos

belőle, hiszen egy grófhhoz ez illik. Az, hogy Isten gyermekei vagyunk, nagyobb minden földi méltóságnál, kincsnél, és arra indít, hogy ehhez méltón éljünk.

Egy férfi el akarta adni a vidéki házat, mert sokallta a városba utazás idejét. Megkért egy újságíró, hogy fogalmazza meg helyette a hirdetést. A szöveg olyan vonzó színben festette le a domboldalon, patak mellett álló, a várostól busszal csak fél óra távolságra levő házat, hogy amikor elolvasta, inkább úgy döntött, megtartja. Lehet, hogy a cigányok élete is ilyen. Bár sok a szegény közöttük, mégsem cserélnék el az életüket senki máséval. Isten szeretetéből ugyan is sok kincs is van benne. A nagyon szegény, sátorban élő, sokat fagyoskodó, tanulásra lehetőséget nem kapó *Ceferino* minden nehézség ellenére tele volt Isten iránti hálával, vállalta öccse nevelését, édesanyja támogatását.

Székely János folytatja József történetét, aki hol feljebb kerül, hol megint lejjebb: hol eladják rabszolgának, hol kormányzó lesz, néha pedig börtönbe kerül – de az Úr mindig vele van. Jó lenne nekünk is tudatosítanunk, hogy Isten a szenvedésben sem hagy el bennünket. A miért nem kell mindig tudnunk, elég annak a tudata, hogy velünk van. Az azonban nem igaz, hogy ha őt követjük, minden könnyű lesz.

A nagy tudású, sok könyvet író, híres rabbi megbetegedett. Amikor egy barátja meglátogatta, így panaszkodott: „Egyszerűen nem értem, mi tetszik a sok-sok fájdalmamban, szenvedésemben Istennek.” A barátja így válaszolt: „Mit gondolsz, mi tetszik neki jobban: a tudományod vagy a szenvedésed?”

Jézus legnagyobb tette a keresztre volt. Néha akkor vagy a legközelebb

arany pecsétgyűrűt talált, amiről addig nem is tudott. Megkérdezte a szüleit, hogy mi az, akik erre elmondták, hogy a grófi rangjukat jelzi, amit addig titokban tartottak előtte. A kisfiú erre elszégyellte magát, és másnapról szorgalmas, gyakran fészklődő, rendesen tisztálkodó, mindig szépen beszélő gyerek lett

Istenhez, amikor keresztet hordozol. Isten képes formálni minket a szenvedések által. Talán a szenvedések vésőjével akarja feltörni a lelkünk páncélját. A szenvedés megértőbbé tesz mások iránt, és alázatosabbá is válunk általa.

Volt egyszer egy férfi, aki a rajongásig szerette a feleségét, és amikor

meghalt, összeomlott. Bezárkózott, folyton sírt, és úgy érezte, vége az életének. Am egy éjjel álmában megjelent neki Mária, és elvitte egy folyóhoz. Amikor abban megfürdött, béke áradt szét benne. Mária megkérdezte tőle: „Tudod, miből van ennek a folyónak a vize? A világ könynyeiből.”

József végül kibékül a testvéreivel; nem áll bosszút rajtuk, amikor módja lenne rá. Rájön, hogy megbánták, amit tettek, és jobb ember vált belőlük. Ahogyan arra is, hogy Isten valójában előreküldte őt Egyiptomba, hogy családja és népe megmentője lehessen. Hogy Isten terve van a sorsa mögött. Isten arra próbál taníttatni, hogy nem én vagyok a legfontosabb.

Egy király a mennyország kulcsait kereste, és egy angyal intése alapján mindig akkor talált egyet-egyet,

amikor valami jót tett. Ebből megtudta, hogy az élet célja az önátadás.

A szünetben felkeressük a remeteket, amelynek tornácán, bográcban már készül a pörkölt. *Holubák Attila* plébános pedig szeptember 5-6-ára, a „klasszikus” búcsúra invitál bennünket, amelynek első napján Székely püspök, a másodikon *Udvardy György* érsek fog misézni. Kisé gondterhelten a templom külső-belső felújításának tervéről is ejt néhány szót, amelyre a völgy párás volta miatt egyre nagyobb szükség lenne.

Szentségimádás, majd a mise következik. A püspök szokása szerint egy kis történettel kezd. Egy szeretetthonban szolgáló fiatal pap este bement az idős atyákhöz, hogy megkérdezze, nincs-e szükségük valamire elalvás előtt. Az egyik atya gorombán elküldte, míg a másik hálálkodott neki a figyelmességéért. Ő pedig rádöbben, hogy egyszer maga is az egyikükhöz hasonló lesz majd. Hogy máris úton van valamelyik felé.

A prédikációban az olvasmány – az Elizeus prófétát befogadó asszony története – alapján az egyháziak szolgálatáról hallunk. Isten embere által áldás érkezett az asszony házába: gyermeke született. Az egyháziak nem tökéletes emberek, de Jézust adják, mert ő emberekre bízta magát és az ügyét. Az egyházi szolgálatot nem ember találta ki. Isten emberét arról lehet felismerni, hogy a teljes evangéliumot hirdeti, és nem ember által alapított közösséget képvisel.

Az életünk középpontja önmagunkon túl van, az ember szeretetre született. „Aki meg akarja menteni az életét, elveszíti” – mondja Jézus az evangéliumban.

A cigányok azt mondják magukról, hogy korábban madarak voltak, a szabad szárnyalásra születtek. Az ember szeretetre: a pénztől, az alkoholtól és minden egyéb függéstől szabad életre van meghívva. Egy férj mindig szítja a feleségét, de húsz év után – miután majdnem megcsalta – elborzadt magától, megbánta, amit tett, és megváltozott. Akkortól kezdve soha nem korholta többé. Valakit szeretni azt jelenti, hogy a tőle való távolságot

is szeretjük; azt, ami elválaszt tőle. A megszüntethetetlen távolságot, amely mindig megmarad, még egy házasságban is. Nem sajtoltathatjuk ki a boldogságunkat a másiktól, még egy házasságban sem, mert azáltal boldogtalanná tennénk a házastársunkat. Ehelyett fogadjuk el jó szívvel azt a keveset, amit a másik adni tud. Csak ha elveszítjük magunkat, találhatjuk meg – ez a jó házasság titka.

A mise végén a Pannonhalmáról érkezett *Attila* tesz tanúságot korábbi, bűnözői életéről: mostoha sorsáról, börtönéveiről, majd a Sant’Egidio közösséggel való találkozásáról, akik felkarolták, és kitartó szeretetükkel, gondoskodásukkal a hit felé elindították. A Cursillóról is sokat hallunk, amelynek révén Attila megtért, és amelynek augusztusi lelkigyakorlata most már ő invitálja a jelenlevőket.

„Mert nem a szavak, a szép tanítások hatása a döntő, hanem annak megtapasztalásáé, hogy valakinek fontos vagyok. Ez a cigánypasztoráció szíve” – teszi hozzá Székely püspök.

Kiss Péter
Fotó: Lambert Attila

Közös katonai és egyházi ünnepség Szent László tiszteletére

A székesfehérvári Szent László-ünnepség különösen fontos esemény az Egyház, a város, a megye, valamint a honvédelem ügyét támogató civil szervezetek számára. A szent király a XX. század eleje óta a gyalogos katonának, a lövészek védőszentje. Június 26-án a Szent László szobrát őrző Prohászka-ligetben tartottak ünnepi megemlékezést Székesfehérváron.

Az esemény a díszőrök és a történelmi zászlók bevonulásával kezdődött, majd a Magyar Honvédség Parancsnoksága képviselőjében Sándor

Zsolt vezérőrnagy, a törzsfőnök művelti helyettese mondott beszédet. „A fokozatosan kialakuló magyar lovagi kultúra Szent László személyében találta meg példaképét. Kiváló uralkodói képességeivel László kivezette a magyarságot a belső viszályokból, és megmentette a külső ellenség tá-

madásaitól is. Szent László királyunk a katonai erények, a lovagiasság és a vitézség, a bátorság, a leleményesség, a határozottság, a győzni akarás és a hazáért való áldozatvállalás megtestesítője, a katonanép példaképe volt a múltban és ma is az” – hangsúlyozta a vezérőrnagy.

Jelleme és hadi cselekedetei alapján Szent László évszázadokon keresztül a honvédelem és a katonaság kiváló védőszentje volt, és sokak példaképe. Szolgáló életet élt – mondta ünnepi beszédében Spányi Antal megyéspüspök. – Adottságait a nemzet védelmének szentelte, erejét megfizette szolgálta az országot, amelyet az isteni gondviselés rábízott.

Nagy király volt, aki rendet teremtett, előrenézett, és biztos jövőt mutatott nemcsak a magyarságnak, a Magyar Királyságnak, hanem Európa népeinek is.

Példájukkal a legnagyobbak örök érvényű tanítanak valamit kortársainknak és az utókornak. Szent László tanítása is örök érvényű igazságok hordozója, amiket minden kor emberének a saját életében kell fölismernie és valóra váltania.

Az ünnepség koszorúzással folytatódott: a megyei és a városi előjárók, a fegyveres szervek, a helyőrségbe települt katonai szervezetek vezetői mellett Sándor Zsolt vezérőrnagy és Spányi Antal megyéspüspök is elhelyezte Szent László szobránál a tisztelet és az emlékezés virágait.

A megemlékezés a díszőrök és a történelmi zászlók kivonulásával ért véget.

Forrás és fotó:
Székesfehérvári Egyházmegye

A mennyország derűjét sugározta Örök nyugalomra helyezték Nemeshegyi Pétert

Rendtársai, barátai és tisztelői július 2-án búcsút vettek Nemeshegyi Péter jezsuita szerzetes paptól a budapesti Jézus Szíve jezsuita templomban. A gyászmisét Vízi Elemér SJ, a jezsuita rend magyar rendtartományának provinciálisa mutatta be.

„Ma Sarlós Boldogasszony ünnepe van. Egy találkozást ünnepel az Egyház, hiszen Szűz Mária Erzsébetnél tett látogatására emlékezünk. De a mai napon egy másik találkozás is kapcsolódik ehhez. Péter atya június 13-án megtért Teremtőjéhez” – kezdte a szertartást Vízi Elemér. – Most azért is hálát adunk Istennek, hogy Péter atyával mi magunk is találkozhattunk.

A gyászmise homíliáját Lukács János SJ mondta. „Egy beteljesülést ünnepelünk, egy tüzes, szépséget és vidámságot hordozó életre emlékezve.” Péter atya 1923-ban született. Tizenöt éves korában elvesztette az édesanyját. Lelkiatya ekkor hívta el a Regnum Marianum közösségbe. Itt kezdett figyelni a hit mélységeire. Édesapja váratlan halála a döntésig vitte a már régóta érlelődő gondolatot: belépett a jezsuita rendbe. Noviciátusának ideje a 40-es évek végére esett, és mivel a rendet Magyarországon felszámolták, kalandos úton külföldre távozott. Rómában fejezte be a tanulmányait, és ott doktorált. Disszertációjának témája Origenész volt. Az ókori teológus egyrészt szintézisbe hozta a filozófiát és a keresztény tanítást, másrészt úgy tudott írni Isten szeretetéről és irgalmáról, mint senki más.

Nemeshegyi Péter 1956-tól Japánban folytatta szolgálatát. Megtanulta a japán nyelvet, és a következő évtizedekben nagyon sokfelé hívták, az

egész országot bejárta. Péter atya mindig kész volt tanulni. Egy japán barátja arról mesélt neki, hogy a leveleit természeti képpel kezdi, ezzel jelzi a későbbi mondanivalót. Ezt a módszert Péter atya is átvette; prédikációit ő is szívesen kezdte valamilyen természetből vett példával. Amikor arról kérdezték, hogy miről szeret beszélni, ezt mondta: „Van Isten szeret az Isten, velünk az Isten, és hazavár az Isten. Ha valaki ezt a négyet hiszi, akkor nincs olyan helyzet, amire ne találna örömteli megoldást.”

Japánban Péter atya tizenöt évesen át jezsuita novíciusokkal foglalkozott, húsz évig pedig papnövendékeket tanított. Életének következő fordulópontját az jelentette, amikor a rendszerváltásról értesülve levélben tanácsot kért a római előjáróktól. A választ gyakran emlegette: „Magyarországra küldelek téged.” Itthon, ha hívták, szinte soha nem mondott nemet. Egyszer két pap beszélgetett arról, hogy kit hívnak meg a templomuk búcsújára. Felvetődött Péter atya neve is. Az egyikük erre azt mondta: Igen, ha Nemeshegyi Pétert hallgatom, úgy érzem, mintha a mennyországban lennék. „A mennyország öröme, derűje és könnyedsége sokszor érezhetjük a közelében.” Mindenkivel azonnal megtalálta a közös hangot. Nagyon szerette a magyar nyelv szépségeit, büszke volt a magyarok szabadságvágyára. Világosan és tisztán látta mindazt, ami körülötte történik.

Élete vége felé sokszor emlegette, hogy itt fejejtette az Úr. Arról is beszélt, hogy egyvalamit mindenképpen szeretne majd megkérdezni Istentől: mi van az ártatlanok szenvedésével? Azt is mondta, hogy létre kellene hozni egy magyar teológiát, ami attól lenne magyar, hogy nem teológusok és filozófusok, hanem írók és költők alkotnák meg. „A mi feladatunk, hogy folytatódhasson a világban az, ahogyan Péter atya élt, amit a személye jelentett” – fejezte be szentbeszédét Lukács János.

Nemeshegyi Péter japán barátai online követették a gyászszertartást. A szentmise végén felolvasták azt a levelet, mellyel a Japánban élő tanítványi közössége búcsúzott tőle, majd *Vértessaljai László* SJ idézte fel Péter atya életének néhány mozzanatát.

Nemeshegyi Péter hamvait az altemplom urnatemetőjében helyezték örök nyugalomra.

Baranyai Béla
Fotó: Földházi Árpád

Fehérvári Jákó OSB a Sapientia új rektora

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán 2020. július 1-jétől Fehérvári Jákó OSB, az intézmény gyakorlati teológia tanszékének docense, teológiai doktor látja el a rektori feladatokat.

tüntetett helye lehessen, ahol emberséges légkörben, magas szakmai színvonalon lehet a teológiát kutatni, művelni és tanulni, az Egyház és a világ jelenét és jövőjét munkálni.

Az intézményt fenntartó három rendnek meggyőződése, hogy Fehérvári Jákó OSB

Várnai Jakab OFM, a fundamentális tanészek vezetője, egyetemi professzor nyolc éven át volt a főiskola rektora. Provinciális-ként 1995-től részt vett a bencés, a piarista és a ferences hittudományi főiskolák jogutódjaként 2000-ben megalakult Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola alapításának előkészítő munkálataiban. Rektorként azon munkálkodott, hogy az intézmény a magyar egyház és a szerzetesség olyan ki-

személyében elkötelezett, felkészült rektort állítottak a főiskola élére.

Az új rektort az intézmény Te Deumán, július 4-én 10 órakor iktatták be hivatalába a Duna-parti piarista kápolnában.

Fehérvári Jákó jegyzeteit az *Új Emberben* és a *Magyar Kurír*on is olvashatják.

Forrás: Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola

Csíksomlyón szentelik püspökké Kerekes Lászlót

Ferenc pápa 2020. május 26-án Kerekes László szentszéki tanácsost, a kézdivásárhelyi Boldog Özséb Plébánia plébánosát Tharros (Szardínia, Olaszország) címzetes püspökké és a Gyulafehérvári Főegyházmegye segéd-püspökké nevezte ki.

„Nagy öröm és megtiszteltetés számunkra – fogalmaz Kovács Gergely érsek az idei VIII. körlevelében –, hogy Ferenc Szentatyánk kinevezte főegyházmegyénk

akkor érvényben lévő rendelkezések szigorú betartásával. A részvétellel kapcsolatos tájékoztatás későbbre várható.

*

Kerekes László kinevezett segédpüspök 1968. július 23-án született Kézdivásárhelyen. Tanulmányait szülőfalujában, Gelencén kezdte meg, majd Kézdivásárhelyen folytatta, és 1986-ban érettségizett a Gyulafehérvári Római Katolikus Kántoriskolában. 1987-ben nyert felvételt a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskolára. Filozófiai és teológiai tanulmányait 1990-től a budapesti Központi Papnevelő Intézet növendékéként folytatta, és 1992-ben fejezte be. 1993. május 16-án szentelték pappá Gelencén, a Szent Imre-templomban. 1994-ben kánonjogi licenciátust, majd 2004-ben egyházi jogi doktorátust szerzett az ottawai (Kanada) Szent Pál Egyetemen.

Huszonhat évi papi szolgálata alatt Kerekes László sokféle pasztorális feladatkörben szolgált: 1994 és 2000 között a Gyulafehérvári Érseki Bíróság bírósági helynöke volt, illetve a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola fegyelmi prefektusa és kánonjogtanára. 1996-tól ugyanitt retorikát, homiletikát és pedagógiát tanított. A Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola tudományos folyóirata, a *Studia Theologica Transsylvaniensis* társalapítója. 2000 decemberében szentszéki tanácsosi címet kapott. Jelenleg a Gyulafehérvári Érseki Bíróság helyettes bírósági helynöke, 2004 óta Kézdivásárhelyen a Boldog Özséb Plébánia plébánosa.

Forrás és fotó: Romkat.ro

segédpüspökké Ft. dr. Kerekes László kézdivásárhelyi plébánost, akinek a Tharros címzetes püspöke címet adományozta.” Kerekes László püspökké szentelése 2020. augusztus 29-én 10.30-kor lesz a csíksomlyói kegytemplomban.

Az ünnepséget a járványügyi helyzet és a rendezvényekre vonatkozó szabályozások alakulása szerint tartják majd meg, az

Háború, erőszak, éhínség, ebola – és most a koronavírus: egyre nagyobb veszélyben a kongói gyerekek

Az UNICEF kíméletlen őszinteségű fényképet tett közzé a kongói gyermekek helyzetéről, amit a világ egyik legaggasztóbb problémájaként mutat be. A Fidesz katolikus hírigyűnése Gaspere Di Vincenzo comboniánus misszionárius nyilatkozott az afrikai ország családjaiknak, gyermekeinek nehéz életéről.

A több évtizeden át tartó háború és politikai instabilitás, a mélyszegénység (egy olyan országban, amelynek valójában kiapadhatatlan forrásai vannak), a szünet nélkül, tízezerrel kivándorló családok és a járványok mind borzasztó csapást jelentenek, és mindezt a gyermekek fizetik a legsúlyosabb árat. Év eleje óta nagyjából száz bejelentés érkezett az ENSZ-hez a gyermekek jogainak súlyos megsértése miatt. Januártól a mai napig 200 ezer ember kényszerült elhagyni az országot, a túlnyomó többségük még kiskorú.

„Miközben az egész világ, Kongó is beleértve, a koronavírussal foglalkozott – mondta

a Fidesz hírigyűnése Gaspere Di Vincenzo, Butembóban, Észak-Kivu tartományban szolgáló misszionárius –, a háború itt akadálytalanul folytatódott, sőt még súlyosbodott is. Észak-Kivu és Ituri környékéről folyamatosan újabb vérfürdőkről kapunk híreket. A menekültek – közülük néhányan a híveink –, akiknek a családját lemészárolták, arról számoltak be, hogy az ugandai határ mellett táborozó katonák mindent feldúltnak, a civileket elüldözik, majd elorozzák a házaikat és a környékbeli, egyébként különösen termékeny földjeiket. Az utóbbi időben 2500 család talált menedékre nálunk, Butembóban,

közbelépni. Amint az UNICEF is jelentette, a legnagyobb árat egyértelműen a gyerekek fizetik. Túl azon, hogy elvesztették a családtagjaikat, és szemtanúi voltak az erőszaknak, súlyos alultápláltságban szenvednek. Mi itt közel ötven árvának és utcagyerekeknek adunk otthont, ám országunkban a kisgyermek helyzete drámai.”

A gyerekek sorsa azonban nem az egyetlen rossz hír az elmúlt időszakból. Amint bő két év után a keleti régiók gócpontjaiban hivatalosan is bejelentették, hogy az ebola-járvány véget ért, a vírus főnixmadárként támadt fel a

nyugati területeken, és most újabb áldozatokat szed.

„Nálunk és Beni egész területén már jó ideje nem jelentettek új esetet (2018 óta 2134 ember hunyt el – a szerk.), de a nyugati régiókból érkező hírek szörnyűek. A rendelkezésünkre álló adatok alapján az egyenlítői tartományban már regisztrálták az első halottakat is (a kormány információi szerint öt főről van szó). Kongónak emellett meg kell küzdenie a koronavírussal (6700 eset, 153 halott – a szerk.); a korlátozások és a lezárások hatalmas károkat okoznak az így is rendkívül törekeny gazdaságnak. Reméljük, sikerül azonnal megfékezni a járványt a gócpontokban, különben ez már a nagyon sokadik tragédia lesz.”

Forrás: Fidesz hírigyűnése
Fordította: Balláné Sárközi János

Mi lesz az Hagia Szophia sorsa? A török államtanács Erdoğan döntésére bízta az ügyet

A múltbéli rendelkezések szerint fennálló jelenlegi helyzet törvényesen módosítható egy elnöki rendelettel – röviden ez a lényege a török államtanács július 2-ai ülésén hozott döntésnek azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy az Hagia Szophia (Ajia Szofia, Szent Bölcsesség) egykori bizánci katedrálisat újból az iszlám vallásgyakorlás helyszínévé használják-e.

Az Hagia Szophia a státuszát tekintve ma múzeumként működik, és nem használják vallási célokra. Ez megfelel a jelenlegi jogszabályoknak, melyeket egy 1934-ben hozott határozat szerint alkottak meg, amikor az akkori török kormány múzeummá alakította a korábban mecsetként működő ősi keresztény bazilikát. A török államtanács mostani döntése értelmében ez módosítható egy elnöki rendelettel. A kényes és geopolitikailag is rendkívül meghatározó ügy miatt összehívott ülés alig tartott fél óráig – tudta meg helyi forrásaitól a Fidesz hírigyűnése –, és úgy tűnik, az államtanács ténylegesen Recep Tayyip Erdoğannak adta át a jelenlegi status quo esetleges módosításának felelősségét, ami újból lehetővé tenné az Hagia Szophia mecsetként való használatát.

Az államtanács korábban elutasította az Hagia Szophia iszlám imahelyként való megnyitására tett kísérleteket, mint például a Történelmi Műemlékek Török Egyesülete 2004-ben beadott kérvényét. Az államtanács a döntésével azt is elismerte, hogy a török elnök a vita tárgyát ké-

pező kérdésben egy ad hoc rendelettel megváltoztathatja a dolgok jelenlegi állását, és legitimálhatja az épület újbóli megnyitását az iszlám vallásgyakorlás számára. Az államtanács határozatának és indoklásának nyilvánosságra hozatala több napot vesz majd igénybe.

Az Hagia Szophia ortodox bazilikát Konstantinápoly 1453-as elesése után változtatták mecsetté, majd a modern Törökország alapítója és első elnöke, Mustafa Kemal Atatürk aka-

ratából alakították múzeummá 1934-ben. Az elmúlt években május végén több ezer tömeges töltötték meg a bazilika előtti tágas teret, hogy megünnepeljék a város oszmán elfoglalásának évfordulóját és kérjék az épület mecsetté alakítását. Az államtanács nagy jelentőségű lépésére azért is vártak, mert ez mutatója lehet annak, mennyire sikeres az ügyben munkálkodó török politikai és társadalmi csoportok nyomásgyakorlása, amelyek – úgy tűnik – újabban egyre inkább támogatást kapnak többek között az elnök, Recep Tayyip Erdoğan részéről.

Több értesülés szerint nemrégiben maga az elnök adott utasítást az Hagia Szophia státuszának megváltoztatására, oly módon, hogy azt az iszlám vallásgyakorlás helyszínévé is lehessen használni. Az ügy geopolitikai többletjelentéssel is bír: július 1-jén, amint azt számos nemzetközi hírigyűnése is közölte, az USA külügyminisztere, Mike Pompeo is kérte Erdoğant, ne változtassa mecsetté az Hagia Szophiát, hogy ne kompromittálja az épület történelmi értékét. Június 30-án, az isztambuli Szent Apostolok-templomban bemutatott liturgia homíliájában a konstantinápolyi ökumenikus pátri-

Bartholomaiosz pátriárka: A mecsetté alakítás elhínténé a viszály magvait

Az isztambuli Hagia Szophia épületegyüttesének esetleges újbóli mecsetté alakítása „világszerte keresztények millióit fordíthatja szembe az iszlámmal” – fogalmazott Bartholomaiosz konstantinápolyi pátriárka még a török államtanács bejelentése előtt.

A pátriárka erről június 30-án, az isztambuli Ferikőy negyedben található Szent Apostolok-templomban bemutatott liturgia homíliájában beszélt. Az Hagia Szophia szakrális jellegének köszönhetően egy olyan középont – hangsúlyozta a pátriárka –, ahol összeölelkezik a Kelet és a Nyugat”, és ha az iszlám vallásgyakorlás helyévé alakítják, az „a két világ szétszakadását fogja okozni”. A XXI. században – folytatta – abszurd és ártalmas, hogy az épület, amely most lehetővé teszi a két vallás hívei számára, hogy találkozzanak egymással, újból a szembenállás és a viszály jelképévé válhat.

Homíliájában Bartholomaiosz hangsúlyozta, az Hagia Szophia „nem csak azoké, akik jelenleg birtokolják, hanem az egész emberiségé, és a török nép hatalmas felelőssége és megtisztelő feladata, hogy felragyogtassa ennek a lenyűgöző épületnek az egyetemességét. Az Hagia Szophia ugyanis múzeumként a kereszténység és az iszlám közötti találkozás, a párbeszéd és a kölcsönös megértés szimbolikus színhelye”.

Június elején a török sajtó által kiszivárogtatott információk szerint maga az elnök, Recep Tayyip Erdoğan adott utasítást az épületegyüttes rendeltetésének megváltoztatását célzó eljárás elindítására, hogy az Hagia Szophia ismét az iszlám vallásgyakorlás helyszínévé váljon, ugyanakkor továbbra is fogadni tudja az odalátogató turisták tömegeit.

Forrás: Fidesz hírigyűnése
Fordította: Balláné Sárközi János

nács határozatának és indoklásának nyilvánosságra hozatala több napot vesz majd igénybe.

Az Hagia Szophia ortodox bazilikát Konstantinápoly 1453-as elesése után változtatták mecsetté, majd a modern Törökország alapítója és első elnöke, Mustafa Kemal Atatürk aka-

árka, I. Vartholomeosz (Bartholomaios, Bertalan) hangsúlyozta, az épület esetleges mecsetté nyilvánítása „világszerte keresztények millióit fordíthatja szembe az iszlámmal”.

Forrás: Fidesz hírigyűnése
Fordította: Balláné Sárközi János
Foto: Vigília Szerkesztőség

Kitartóan Isten követésében

(Folytatás az 1. oldalról.)

Fontos, hogy a férfitől erőforrásaira is odafigyeljenek, és külön is megszólítsák a férfiakat.

A zarándoklat elindulása előtt Roska Péter atya koncelebrált szentmisét mutatott be a Sziklatemplomban. A szentbeszédet *Puskás Antal*, a magyarországi pálos rend új tartományfőnöke mondta. A szertartás kezdetén Péter atya rámutatott: A Szentlélektől kaptuk a sugallatot, hogy férfizarándoklatra induljunk, áldani Istent és csodálatos tervét, hogy férfit és nőt alkotott. A nemi identitásnak megvan a maga jelentősége az életünkben. Az Úristen ugyanis meghív bennünket, hogy azon az úton váljunk szentté, amit ki-elölt számunkra.

A napi evangélium – a böjtről szóló szakasz – Szent Máté evangéliumából hangzott el (Mt 9,14–17). Puskás Antal megvilágította: Jézus példabeszédeiből gyakran érezni, hogy a hallgatósága körében nők és férfiak is voltak. Tanítása mindkét nemhez szólt, a két nem számára külön-külön példával alátámasztva. A nő tudja, hogy a régi, elhasznált ruhára nem szabad új szövetből foltot tenni, mert a beavatatlan új anyag a mosásban összehúzódik, és továbbszakítja a régi szövetet. A férfiak viszont tudták, hogy az új bort új tömlőbe kell tenni,

mert mozgásban van, tágul, és könnyen kiszakítja a régi tömlőt. Ilyen az Isten országa és ilyen a Szentlélek ereje: nem tűri el, hogy az ember belecsontosodjon bizonyos sémákba. A Szentlélek mindig kimozdít a nyugalmi állapotból, alakítani akar az ember szívén, látásmódján – mondta Antal atya.

A hazai pálosok tartományfőnöke a magyarországi rendalapító, *Boldog Özséb* életpéldáját állította a férfi zarándoklat elé. Az 1200 és 1270 között élt Özséb nemcsak a pálosoknak, hanem a magyarságnak is fontos szentje. Szabályzatában négy pontban fogalmazza meg, hogy mi a rend karizmája. Az első a magányban eltöltött tevékeny élet és a liturgikus imák szeretete. A második a Szűzanya különleges tisztelte. A harmadik a vezeklés, a negyedik pedig a különleges figyelem az idők jeleire. Puskás Antal atya így fejezte be prédikációját: Boldog Özséb élete legyen meghívás számunkra, hogy a liturgiában éljük meg a magányt, mint ő; az áldozatban tudjuk odaadni

magunkat, mint ő; a Szűzanyának legyen mindig kiemelt helye az életünkben, és vezekeljünk, figyeljünk oda az idők változásaira.

A szentmise után a pálos tartományfőnök megáldotta a mintegy ötven zarándokot, akik között minden korosztály képviseltette magát; még három kisfiú is útnak indult az édesapjával.

A Sziklatemplomból, Szent Özséb barlangjából induló menet első útja a Gellért-szoborhoz vezetett. Hamar kiderült, hogy súlyos tévedésben vagyok az edzettségem meg-

amelynek az alján magát látta holtan. Ebből megértette, hogy itt kell maradnia, mert Isten arra hívja, hogy itt nyerve el a vértanúságot. Államalapító királyunk rábízta fia, *Imre* herceg nevelését. A bencés szerzetes, majd csanádi püspök híres volt Mária-tiszteletéről. István halála után rendíthetetlenül küzdött azért, hogy Magyarország a nyugati kereszténység része maradjon. Megjövendölte *Aba Sámuel* király halálát, a pogánylázadást és saját vértanúságát is. A kérdésre, hogy mit jelent számára Szent Gellért, a plébános atya így válaszolt: kifejezetten tetszik a személyében, hogy nagy tudása ellenére sosem vagyott magas pozícióra, a bölcsességét alázattal és szerénységgel élte meg. Bár eredetileg más célokat tűzött maga elé, képes volt meghallani a Szentlélek szavát, és mindenben követte, nem riadt meg a vértanúságtól sem.

A Szent Gellért-szobortól a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomhoz zarándokolt a menet. Szent Gellértet ugyanis itt temették el annak idején. A templom előtt *Babos Áron* káplán Szent István-

ról és *Szent Lászlóról* tartott előadást. Ez az evangéliumi szakasz köti össze őket, hangsúlyozta: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg önmagát, vegye föl keresztjét és kövessen engem.”

Áron atya rámutatott: aki férfiként vezető akar lenni, annak két irányba kell összpontosítania a figyelmét. Az egyik a kereszt függőleges szára, a másik a vízszintes. A függőleges szár azt jelképezi, hogy mindig a távolba kell nézni, továbblépni arról a helyről, ahol éppen vagyunk. Ha nem ezt tesszük, jól megleszünk magunkban, de nem jutunk előre. Ez sehová nem vezet bennünket. Szent István királyunk is messze előretekintett a jövőbe, és figyelembe vette a múlt tanulságait.

A kereszt vízszintes szára ezzel szemben arra mutat rá, hogy nemcsak a távolba kell figyelni, hanem közelre is: azokra, akik itt és most ránk vannak bízva. Ha ugyanis csupán a távlati célokra tekintünk, olyanok leszünk, mint a radar, ami mindent végigpásztáz, de nem fordít figyelmet a helyre,

ahol éppen áll. Ha Szent Istvánt mérnöknek tekintjük, aki mindent gondosan eltervezett, akkor Szent Lászlót jó pszichológusnak tarthatjuk, aki képes volt pontosan felmérni, mire van szüksége a népének Szent István halála után – mondta Babos Áron.

A belvárosi templomból a Szent István-bazilikához zarándokoltunk, ahol a Szent Jób előtt imádkoztunk. Rövid ebédszünet után a menetet felgyalogolt a budai Várba, az utolsó magyar királyra és Habsburg-házi császárra, *Boldog IV. Károlyra* emlékezve. Roska Péter arról beszélt, hogyan éli meg a hívó férfi a kudarcot, és miként tart ki mégis Krisztus mellett. IV. Károly szolgálatnak tekintette az uralkodást; feleségével, *Zita* királynéval együtt böjttel készült a koronázásra. Szolgálni akarta népeit. Hihetetlen keresztényi alázat és hivatástudat élt benne. Az I. világháború kellős közepén mindössze két egyházi, illetve állami vezető hirdette a békét: XV. *Benedek* és Károly. Kénytelen volt átélni, hogy elveszíti a trónját. Nem hatalomvágyból, hanem hivatástudatból próbálta visszaszerezni, ami-

A budai Várban *Domján Attila* intenzív terápiás orvos *Boldog Batthyány-Strattmann Lászlóról* emlékezett meg. Bár a szegények hercegének nevezett, szent életű orvos pályája nem kötődött a zarándoklat várbeli állomásához, a szervezők úgy gondolták, hogy mindenképpen szót kell ejteniük a szemészorvosról, akit Domján Attila minden családapa és minden orvos példaképének nevezett. Önátadó krisztusi szeretet jellemezte, amit bárkinek képes volt továbbadni. Hatalmas vagyona ellenére nagyon egyszerűen élt, a

nyert minden kétséget kizáró bizonyítást. A világtól elvonultan, aszkétaként élt egy barlangban húsz éven át. Ez idő alatt nemcsak a Bibliát, hanem a szentek életét is lefordította. Az Isten ígéjére szomjas ember példaképe lehet számunkra, aki kitartóan követi Istent, és soha nem adja fel a küzdelmet, mert fontos számára, hogy a rábízott ügyet végigvigye – hangzott el a pálos szerzetesre emlékezve.

A tizenöt kilométeres zarándoklat során közvetlen, meghitt kapcsolat uralkodott

gyermekei nem érzékelték, hogy milyen gazdag ember az apjuk. Boldog Batthyány-Strattmann László harmonikus kapcsolatban élt a feleségével, tizenkét gyermekük született. Betegei többségükben szegény emberek voltak, akiknek nemcsak egészségügyi ellátásáról gondoskodott, hanem szociális segítségéről is. A legszegényebbeket ingyen látta el. Fenntartott két kórházat és közben hatalmas birtokának felügyeletét is győgyította. Az isteni gondviselés bizonyítéka, hogy számtalan teendője ellenére mindig megőrizte kiegyensúlyozott lelkületét. Szeretett játszani a gyermekeivel, festett, és egyszerű, vidám családi életet élt.

A zarándoklat utolsó állomása a Hárs-hegy volt, *Boldog Bátor László* egykori pálos

a résztvevők között, közösen imádkoztak, rózsafüzért mondtak. Senki nem panaszkodott a párás meleg miatt. Ki-ki végiggondolhatta, kinek a javára ajánlja fel a zarándoklatot, ahogyan azt is, hogy mit jelent számára az áldozatvállalás, az Istennek odaadott élet. Az út során támpontokat kaphattunk ahhoz is, hogy miként tudjuk feldolgozni a kudarcainkat, hogyan léphetünk tovább földi életünk zarándokútján, bizalmunkat mindig Istenbe vetve.

Az egyik zarándok megjegyezte: a férfiak körében teljesen természetes a közös kocsmázás vagy meccsre járás. Miért ne lehetne hagyományt teremteni az együtt imádkozásból is? Felmerült bennem a gondolat: a szerkesztőségünkben sokat imádkozunk, de

kor pedig látta, hogy ez lehetetlen, Isten kezébe helyezte birodalma sorsát. Egyetlen pillanatra sem vészette el az Istenbe vetett bizalmát. Akkor sem, amikor halálos betegséggel küzdött, hiszen tudjuk, hogy spanyolnáthában halt meg.

szerzetes barlangja. Roska Péter emlékeztetett arra, hogy a XV. században élt barát készítette az első teljes magyar nyelvű bibliafordítást, amelynek azonban nyoma veszett. Valószínűleg a Jordánszky-kódexben őrződött meg a másolata, de ez mindmáig nem

őszintén szólva mindig a hölgyek a kezdeményezők. Még soha nem fordult elő, hogy férfi kollégáimmal közösen imádkoztunk volna az Úrhoz. Talán itt volna az ideje elkezdenni...

Bodnár Dániel
Fotó: Lambert Attila

A darvak is rajban repülnek

Tésenyi Timea, a lelkipapok útja és az útitársak

(Folytatás az 1. oldalról.)

A Semmelweis Egyetem mentálhigiénés, szociálmunkás- és ökumenikus lelkipapok képzéseinek oktatójaként úgy érzem, el vagyok helyezve, mert a környezetemben állandóan olyan emberek látok, akikben erős a tenni akarás és a fejlődés vágya, az új készségek elsajátítására való igyekezet. Ehhez képest panaszkodó általánosításként hat számomra, amikor valaki a magyar társadalom lesújtó mentálhigiénés állapotáról beszél, méghozzá anélkül, hogy az állításait adatokkal igazolná.

Az utóbbi időben divatos lett arról beszélni, hogy a nyelv olyan, amilyen; nem lehet javítani vagy rontani rajta – noha minden megszólalásunkkal alakítjuk a nyelvi környezetünket, vagyis rontunk vagy javítunk rajta. Mi a helyzet ennek mintájára a mentálhigiénével? Képes-e alakítani a lelki kondíciókat társadalmi méretekben, vagy csak az események után szaladhat, az „olyan, amilyen” általános mentális alaphelyzethez alkalmazkodik?

– A helyes válaszhoz tisztáznunk kell, mit jelent az, hogy mentálhigiéné. Alapvetően a lelki egészség védelmének, azaz megelőzésének, azaz egészségfejlesztésének. És mit nem? Pszichiátriai betegségek kezelését. A mentálhigiéné az egyén, a család, a közösség és a társadalom lelki egészségének fenntartását szem előtt tartó, tudományterületek határmezsgyéjén mozgó, holisztikus szemléletű tudomány, amely minden kérdést a lelki egészség szempontjából szemlélve tárgyal. Egyik legfőbb célja a lelki zavarok, a rossz közösségi dinamikák kialakulásának megelőzése és a jó gyakorlatok támogatása, hogy a rossznak ne legyen terük. Az esztergomi ferencesek mesélték, hogy a Primás-szigeten sokáig hiába irtották a gáz, mindig csak egyre nagyobb lett. Aztán egyszer azt a tanácsot kapták, hogy a gyomokkal való meddő küzdelem helyett ültessenek oda tököket, és a probléma villámgyorsan megoldódik majd. Ahol ugyanis tök van, ott más nem lehet, „nem jut szóhoz”.

Minden hallgatónk feladatul szokta kapni egy-egy mentálhigiénés projekt kiértékelését és csapatban történő megvalósítását, nyomon követését egy éven át. Egy, talán igaz mentális legenda szerint a Bátor Tábor is egy ilyen projektből született. Az elmúlt évtizedek során mintegy másfél ezer ember tapasztalta meg nálunk, mit jelent csapatot és közösséget építeni, egészségfejlesztő programot működtetni és bajba jutott emberekre rábreszteni, hogy mindenből van kiút, de először nekik kell jól lenniük ahhoz, hogy másoknak is segíteni tudjanak. A mentálhigiéné úgy gyógyít, hogy megelőz. Ahhoz segít hozzá, hogy minden nehézség, kihívás ellenére meg tudjam őrizni a belső lelki fo-

lyamataim egyensúlyát. Megtapasztaltatja, hogy a krízisekre is szükségem van ahhoz, hogy jól legyek, hogy a feltámadáshoz először alá kell szállni a mélybe. És azt is megérteti, hogy nincs megálás, és soha nem vagyunk teljesen készen. Folyamatos belső munkára és párbeszédre kell törekednünk: azokkal, akik szeretnek, de azokkal is, akik bántanak.

Ezzel azt mondja, hogy az egyes ember is változtathat a társadalmi közérzeten, ha elég eltökélt és kitartó? Például reménykedhetem abban, hogy ha mindenki mindenhol mosolygok, ez előbb-utóbb hatni fog, és sokakat kedvesebbé tesz? Mert talán éppen az ellenkezője az igaz: a közömbös vagy távolságtartó környezetet idegesítheti a derűhadjárat, sőt, még provokációnak is tarthatja. Van olyan ismerősem, aki minden méltánytalannak érzett helyzetben a panaszkönyvet kéri.

– Sok „dzsungelharcos” láttam megtörni, pedig tehetőségek, okosak, agilisak voltak és lételemük volt a küzdelem. De egyedül próbálkoztak, és végül feladták. A darvak is rajban repülnek, mert ahhoz, hogy bírják, szükségük van a légáramlásra, amit a többiek keltenek a szárnyaikkal. Úgyhogy én minden változásra vágyóknak azt tanácsolom, hogy gyűjtsön csapatot, méghozzá különböző típusú emberekből, hogy minél sokszínűbbek és sokoldalúbbak legyenek, és azt, hogy bátran legyenek egymással is építő

Beállítottságunktól függően sok mindent érthetünk lelkipapok útja alatt, de a központi motívuma az, hogy a krízisbe került ember mellé állunk, kapcsolati teret nyújtunk neki ahhoz, hogy visszatálálhasson az erőforrásaihoz.

módon kritikusak. A tömeggel egyedül senki nem képes szembemenni; a rendszer ellenáll a változásnak, mert a megszokás, a rutin megtartóerő, és minden változtatási kísérlet ellenállást vált ki.

Akik provokálnak, az ellenállás kiváltásával is kapcsolatot keresnek, kötődni vágnak – torz módon ugyan, de kapcsolatokat gyűjtenek, hiszen ha ellenségeim vannak, az is jobb a semminél, tulajdonképpen akkor is kapcsolatban vagyok.

És a kórházi lelkipapok helyzetéről mit gondol ebből a szempontból? Hiszen bizonyos értelemben ők is provokálnak: olyan környezetben próbálnak hatékonyan jelen lenni, amely gyakran ridegen vagy legalábbis közömbösen viszonyul a betegek lelki kínjaihoz.

A lelkipapok útja segít. Nem kérdez, nem „vájkal a múltban”, csak jelen van, meghallgat, elkísér, elfogad, szeret, és hagyja, hogy a gondozott szabja meg az irányt.

– Sokan ki is égnek közülük. Az emberek többsége viszont a megszokás útján – mint Vecsei Miklós szokta mondani, „a jóléti erkélyről” – tekint a nehéz helyzetben lévőkre: betegek, szegények, hajléktalan emberekre. Más: hogyan kell látni, különös érzékenység szükséges ahhoz, hogy valakinek hivatása legyen a frontharchoz. A mentálhigiénének pedig az ő esetükben különösen kiemelkedik az a szerepe, hogy a segítők segítójének is lennie kell.

– És miért ne lehetne mindkettő? Nem kell egymást rivalisnak tekinteniük, dolgozhatnak egymást segítve, és lehet a lelkipapok útja pszichológiai, mentálhigiénés képzettsége is a teológiai mellett. Egy kolléganőm nemrég éppen a spiritualitásnak a terápiás folyamatokban való megjelenéséről írta a doktori dolgozatát.

Kiknek és mi okból van szükségük lelkipapokra? Ez olyasmi, ami mindenkinek jól tesz, vagy csak bizonyos válsághelyzetek esetén ajánlott alkalmazni?

– Akkor kér valaki segítséget, ha szenved, szorong: a szenvedésnyomásnak elég erősnek kell lennie ahhoz, hogy már ne legyen képes magában elintézni, feldolgozni a bajt. Ezen a ponton érdemes számba venni a lelkipapok útja és a pszichoterápia különbségeit. A lelkipapok útja élethelyzeti elakadásokban segít. Nem kérdez, nem „vájkal a múltban”, csak jelen van, meghallgat, elkísér, elfogad, szeret, és hagyja, hogy a gondozott szabja meg az irányt. Visszatükröz, megoszt néhány képet, és abban segíti a szenvedőt, hogy közelebb kerüljön az érzéseihöz, merjen például dühös lenni. A pszichoterápia – amelyre súlyosabb elakadás esetén van szükség – ehhez képest a gyerekkori gyökerek és a mai működés zavarainak kapcsolatát tárja fel, mélyre ás, a személyiség gyógyítása a célja.

– Korábban – abban az időben, amikor nálunk ez még a mozgalom szintjén volt – afféle úttörőként magam is kórházi lelkipap voltam. Így aztán, amikor doktorálnom kellett, adta magát, hogy a lelkipapok útja történetével, módszertanával, szemléletével foglalkozzam, és így is segítem e hivatás intézményesülését.

Beállítottságunktól függően sok mindent érthetünk lelkipapok útja alatt, de a központi motívuma az, hogy a krízisbe került ember mellé állunk, kapcsolati teret nyújtunk neki ahhoz, hogy visszatálálhasson az erőforrásaihoz. Mivel magam lelkipapok útjaként Istenben élek, általam Isten is jelen tud lenni ebben a gyógyító kapcsolatban. Ha a kliensem igényli, akár az istenkapcsolat témája is előkerülhet, de ez nem szükségszerű. Ha viszont kifejezetten az istenkapcsolat a téma, akkor lelkipapok útjáról beszélünk. A történelem folyamán, az Ószövetségtől a kereszténység kezdetéig és a középkoron át a jelenig sok minden változott, de a nagy cél: hogy lelkipapok útjaként – irgalmas szamaritanus módjára a szenvedő mellé szeretnék állni, sohasem.

A gyógyíthatatlan beteg Xeravits Géza teológussal az Ember-társba készített 2019-es interjújában hangsúlyt kapott az, hogy a kezelőorvos részéről gyakran semmilyen lelki segítségre nem számíthat a beteg. Miért alakult így, és hogyan viszonyul ehhez a kórházi lelkipapok útja tevékenysége? Az ő jelenlétüket akár az orvosoknak és a nővéreknek címzett örök szemrehányásként is felfoghatjuk, hiszen olyan hiányt orvosolnak, aminek nem kellett volna általánossá válnia.

– Az orvos korábban testi-lelki gyógyító volt, így például az ókori Egyiptomban min-

dig megkérdezte a páciensétől, hogy gyógynövennyel vagy amulettel kezelje. Később azonban szétvált a testi és a lelki gyógyítás: az orvosoké lett a test, a papoké a lélek.

Ami a mai helyzetet illeti, azt legfőképpen az orvosok időhiánya határozza meg, ami arra kényszeríti őket, hogy még akkor se éljenek pszichológiai, mentálhigiénés eszközökkel, ha egyébként lenne hozzá affinitásuk. Tudnak róla, hogy alkalmazniuk kellene őket, tanulják például, hogyan kellene a rossz hírt kiméletesen közölni, de ha tehetik, szívesebben átengedik ezt a területet másnak. A lelkipapok itt lép be a képbe: hiányt pótol. De ügyelnie kell arra, hogy se „civil a pályán” ne legyen, se ellenfélnek ne tekintse a többi szereplőt.

Kórházi lelkipapok útjaként készült interjúmból kiderül, hogy nem érzik magukat elég elfogadottnak az egészségügy hierarchikus rendszerében, amelynek a legfőbb hatalommal rendelkező sávjában az orvos, aki – tisztelet a kivétellek – kevésbé ügyel test és lélek egységére. Pedig aki lelkipap nincs rendben, az testi-leg is nehezebben gyógyul. Sok országban már rájöttek, hogy a kórházakban anyagi értelemben is megéri lelkipapokat alkalmazni, mert a működésük révén lerövidül a gyógyulási idő. Nálunk viszont még újra meg újra meg kell küzdeniük az elfogadásért, és állandóak a viták, hogy kinek kell fizetni őket: a kórháznak vagy az egyháznak. De a lelkipapok útja ettől függetlenül is olyan tevékenység, amelynek a lényegéhez tartozik, hogy többszörösen is „köztes térben” kell tevékenykednie, mint Michael Klessmann írja.

Nagyon érdekes a Xeravits-interjú abból a szempontból is, hogy Ön mint kérdező, beszélgetőtárs, interjúkészítő van jelen benne, és így működésében mutatja meg, mit jelent egy rettenetesen nehéz helyzetbe került, élete végső szakaszába lépett emberhez viszonyulni, vele akár a kegyetlenség határát súroló őszinteséggel kommunikálni.

– Az interjúhoz vezető lépés döntő mozzanata az volt,

hogy a Károli-kollégium tüzébe meghalt egy Gézával közös barátunk. Elkezdtünk beszélgetni erről Messengeren. Emiatt nem volt erőltetett, hogy élet és halál kérdéseire személyesebb vizekre evezze is kitérjünk. És azért sem, mert Géza maga is szeretett provokatív, kemény és vad lenni. Megosztó személyiség volt, akit vagy nagyon szerettek, vagy utáltak. Mivel ismerte a kórházi lelkipapok útját, tudta, hogy velem lehet kendőzetlenül beszélni a halálról. Hogy nem azt tartom tapintatnak, hogy nem tesz fel nehéz kérdéseket. Hetekig tartó, kivételesen mély spirituális beszélgetés zajlott le közöttünk írásban, amely mindkettőnként nagyon megdolgozott. Írás, töprengés közben szinte megszűnt számunkra a külvilág, és mindketten éreztük, hogy vezetve vagyunk. Géza nem kedvelte az ájtatos szövegeket, és ebben az interjúban is olyan tüzes, dinamikus volt, mint régen, egészséges korában. Óriási ajándéknak éreztem, hogy egy nappal a halála előtt még olvashatta és megoszthatta a megjelent interjút: a testamentumát, amelyben utólag közölhette magát a világgal.

Miért érdekli Önt ez a témakör, különösen a thanatológia? Hogyan szólítja meg a lelkipapok útja egy ilyen helyzetet? Mi ilyenkor a feladata? Mit mond el rólunk az, ahogyan a halálhoz és a haldoklóhoz viszonyulunk?

– Számomra úgy tűnik, hogy a krízis és a halál olyan, mint a tökesúly a hajón. Le lehet ugyan vágni az életről, de akkor egyensúlytalan lesz. Az életről a legtöbbet a sokalból lehet tanulni. Lelkipapok útjaként haldoklókat kísérve, majd a halálukkal szembeülve azt tapasztalhattam meg, hogy talán innen fakad az élet a legmélyebb módon. Az Élet éppen az átlépés révén válik nyilvánvalóvá. Ott és akkor minden nagyon lecsupaszodik és felfokozódik: „nagyon van”, akárcsak mi magunk. Sok irodalmi alkotás szól arról, hogy a halál tükrében milyen szépen elrendeződnek a dolgok, hogy a halál kapujából mennyire világos, mi fontos, mi nem, hogy a halál élni és szeretni tanít. Miután felállsz egy elhunyt mellől, odakint sokkal zöldőbbek a fák, és mindennek más jelentése van. Az élet igazán azzá válik, ami, és Isten is közel jön.

A pozitív pszichológia néhány egyoldalú képviselője meglátásom szerint téved, amikor azt állítja: az vagy, amit gondolsz, ezért gondolj mindig pozitív dolgokra. Nem szabad elfojtani, ami rossz, letagadni a nehézségeket, a rossz érzéseket. Minden túlélhető, ami megélhető. És ha valaki igazán mellettünk van, ért és elkísér bennünket a legnehezebb helyzetekben vagy az utolsó métereken, még az elviselhetetlennek hitt fájdalmak is megszűnnek.

Kiss Péter
Fotó: Merényi Zita

Egyházi zenei rovatunkat *Mértékadó* című kulturális mellékletünkben olvashatják.

IMAÓRÁK

A **Szent Imre-kápolna Szeretetláng** imacsoportja minden programját megtartja. Változatlan időpontokban, továbbra is otthonainkban imádkozunk. Az imaanyagot, aki velünk tart, megkapja. A résztvevők áldást kapnak a megadott időpontban az Oltáriszentséggel. Honlapunkon keresztül elérhetőek vagyunk (www.szeretelang.info.hu). Program: Július 16-án, csütörtökön 18 órakor: szentségimádás hazánkért.

BÚCSÚ

Kármel-hegyi Boldogasszony búcsúünnepére szeretettel hívjuk a kedves Testvéreket a kunszentmártoni kápolnába: 2020. július 16-án 18 órára, július 18-án 10 órára és július 19-én 8:30-ra.

LELKIGYAKORLAT

Szent Gellért Lelkigyakorlatos Ház: Július 30-án 18 órától augusztus 2-án 13 óráig: *Eucharisztia és misszió egy karizma fényében*. Kiss Imre atya, teológianár, fokolarinó pap lelkigyakorlata. Augusztus 20-án 18 órától 23-án 13 óráig: *Jézus gyó-*

gyít. Gál Péter atya lelkigyakorlata. Szeptember 7-én 18 órától 10-én 13 óráig: *Gyónás és irgalom*. Kovács Cs. *Albert* atya lelkigyakorlata. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749
VÁLTOZÁS! Szeptember 11-én 18 órától 13-án 13 óráig: *A fatimai Szűz. Ocsovai Grácián* ferences atya lelkigyakorlata. Szeptember 24-én 18 órától 27-én 13 óráig: *Ne félj, nem ítéllek el. Kiút az abortusz okozta fájdalomból*. Lelkigyakorlat Kovács *Ferenc* diakónus és Kovácsné *Treer Mária* mentálhigiénés lelkigondozó vezetésével. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

HALÁLOZÁS

A **Kalocsa-Kecskeméti Érseki Hatóság, a Majsai Espereskerület és a rokonok** a gondviselő Isten akaratát elfogadva tudatják, hogy *Berki József*, a Kiskunhalas-alsóvárosi Főplébánia káplánja életének 44., áldozópapságának 9. évében 2020. június 17-én, a salgótarjáni szülői házban váratlanul visszaadta lelkét Teremtőjének. Lelki üdvéért július 4-én a salgótarjáni Szent József-plébániatemplomban mutattak be koncelebrált engesztelő szentmisét, hamvait a salgótarjáni Arany János úti (régi) temetőben helyezték örök nyugalomra.

Keressen minket a Facebookon is!

ANTIKVITÁS

EGYKORI PIARISTA diák antikvitása festményt, régiséget vásárol. Üzlet: Bp. VII., Dózsa Gy. u. 44. Tel. 06/1-321-7000, 06/20-980-7570. www.visnyei.hu

ÁLLÁS

NEVELŐNŐT/NEVELŐT KERES magyar nyelvű diplomata-család 8 éves ikerpár mellé, Budapest XII. kerületében: gyermekek iskolába és különórákra kísérése, együtt tanulás, étkeztetés, lefektetés. Heti 3-4 nap ott alvás. Elvárás: felsőfokú végzettség, nevelői tapasztalat, káros szenvedélyektől mentes, hívő életvitel, kedves, türelmes személyiség, idegennyelv-tudás. Előny: autózvezetési jártasság. Ajánlat: versenyképes fizetés, stabil, hosszú távú munkalehetőség, igény esetén lakhatás. Jelentkezni fényképes önéletrajzzal, referencialevéllel: adat.bank@humanandmedicwork.hu

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI. kerület, Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznál is. T.: 06/1-213-5726

TÁRSASHÁZ-TAKARÍTÁST, kertrendezést vállalunk Budapesten. T.: 06/70-633-2244

SZOBRÁSZATI ÉS KÖMUNKÁKAT, valamint síremlékek készítését és felújítását vállalom! T.: 06/20-361-8318 *Albert Farkas*

KATOLIKUS KARITÁSZ

Babacsomagokat adtak át az ezeréves határnál

A **Katolikus Karitás**z június 28-án újabb babacsomagokat adott át az ezeréves magyar határnál. A vajdasági Muzslya után ezúttal Gyimesbükkön támogatott a segélyszervezet olyan családokat, ahol magyarnak nevelik a gyermekeket. A babacsomag többek között pelenkát, csecsemőruhákat, babaápolási szereket tartalmaz.

Trianon századik évfordulóján a Katolikus Karitász Kárpátalján, Erdélyben és a Délvidéken a történelmi Magyarország határvidékén fekvő településeken ad át babacsomagokat olyan családoknak, amelyek őrzik és továbbadják magyar identitásukat.

Az erdélyi Gyimesbükkön tizenhárom családot keresett meg a segélyszervezet, **Salamon József** plébános és **Olteán Péter** polgármesterjelölt segítségével.

tünk el. Így kerültek a látókörünkbe a babacsomaggal támogatott családok is. Olyan édesanyákat kerestünk meg, akik 2020-ban adtak életet gyermeküknek, vagy az év hátralévő részében születik meg családjukban a baba. A gyakorlati segítségnyújtás mellett a babacsomagok átadásával is szeretnénk köszönetet mondani azoknak a családoknak, ahol száz évvel a hazánkat megcsónkító trianoni békediktátum után is őrzik magyarságukat.”

Az átadáson megatódott várandós és kisgyermekes édesanyákkal találkozott a karitás. Az egyikük így fogalmazott: „Azért is nagy segítség a csomag, mert az első babánkat várjuk. Nem is nagyon tudtam volna, mit kell vásárolni.”

A program keretében a segélyszervezet egyik orvos önkéntese online tanácsadással is segíti a kezdő édesanyákat.

Forrás: Katolikus Karitás

Kecskés László, a Katolikus Karitász Orvosmissziójának projektvezetője elmondta: „A magyar határtól földrajzilag távol, a legkevésbé elérhető helyeken lévő településekre men-

FIZESSEN ELŐ, ÉS HÁZHÓZ MEGY!

EGYPÉLDÁNYOS ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:

ÚJ EMBER hetilap
éves előfizetés: **16 200** forint (52 lapszám)
féléves előfizetés: **8100** forint (26 lapszám)
negyedéves előfizetés: **4050** forint (13 lapszám)
havi előfizetés: **1350** forint

ADOREMUS havi liturgikus kiadvány
éves előfizetés: **10 440** forint (12 szám)
féléves előfizetés: **5220** forint (6 szám)
negyedéves előfizetés: **2600** forint (3 szám)

ÚJ EMBER hetilap és **ADOREMUS** együtt
éves előfizetés: **21 400** forint
féléves előfizetés: **11 300** forint

ELÉRHETŐSÉGEINK:

e-mail: terjesztes@ujember.hu;
munkaidőben várjuk hívásaikat:
(06-1) 235-0484, (06-1) 633-3132, (06-1) 633-3790

MARADJUNK KÖZÖSSÉGBEN!

Az elmúlt napokban, hetekben, hónapokban jóleső volt a sok telefon, e-mail, Facebook-bejegyzés, amelyekben olvasóink azt kérdezték, hogyan tudnak segíteni, adományozni. A válaszuk: a legnagyobb segítség, ha előfizetnek kiadványainkra, vagy kérik, keresik és megvásárolják őket a templomokban, újságárusoknál.

Ami ezen felül van, több mint ajándék, figyelmesség az Önök részéről: ha tehetik, és szívesen támogatják a magyar katolikus sajtót, köszönettel vesszük. Minden forint számít, bármilyen összegű támogatást hálasan köszönünk és várunk a

Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 bankszámlaszámán (a Közlemény rovatban, kérjük, tüntesse fel: Adomány).

Elismerésünk és köszönetünk jeléül támogatóink nevét megjelentetjük az *Új Ember* oldalain.

Segítsen Ön is, hogy továbbra is teljesíthessük célunkat, és munkánkkal szolgálhassuk az Egyházat: a lelkipásztorokat, a híveket, a felebaráti cselekedeteket végzők munkáját, a katolikus nevelést, az Egyház tanítását és természetesen a közösségeket. Maradjunk közösségben!

 Kiadja a Magyar Kurír Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán és a Digitalstandon Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely ISSN 0133-1205 KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA. LAPZÁRTA: 2020. JÚLIUS 6.	Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István Vezető szerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő: Körössy László Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábian Attila, Gátas Judit, Kiss Péter, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Verestői Nárcisz Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett Korrektor: Mester Zsolt • Tördelés: Mészáros Ákos Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42. Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933 www.ujember.hu • e-mail: ujember@ujember.hu	Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/ Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egényi egypéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
--	---	---

Az evangéliumot nem lehet karanténba zárni

Interjú Dabóczi Kálmánnal, a Hetvenkét Tanítvány mozgalom vezetőjével

Dabóczi Kálmán hétgyermekes édesapával, a Hetvenkét Tanítvány (T72) mozgalom vezetőjével a közösség jelenlegi céljairól és a karanténidőszak tanulságairól beszélgettünk a veszélyhelyzet visszavonása után.

Mondják, hogy a járványhelyzet végén egy megváltozott világba térünk vissza. A gazdasági prognózisok tekintetében ez a változás látványos. De vajon megváltoztak az emberek is?

– Amikor először szembe-sültem a helyzet komolyságával, bevillant, hogy talán ez lesz az a világegés, ami észhez térít bennünket, és esélyt ad, hogy a sarkából kifordult világunk újra a normalitás irányába mozduljon el. Azonban – hála az emberek fegyelmezett-ségének és a határozott, felelős döntéseknek – sikerült féken tartani a járvány első hullámát. De már ez a pár hónap is szembesített minket az élet alapvető kérdéseivel. Mi van, ha megbeteszem, és a járvány az én életemet is követeli? Kinek a kezében van az életünk? Mi a valóban fontos az életemben? Felelős vagyok másokért? Ennek a szembesülésnek kézzelfogható hatása lett. Érden, ahol lakunk, a családi séta tömegsporttá vált. Állítom, hogy sok családban többet beszélgettek a két-három hónap alatt, mint máskor egész évben. Azok, akik eddig szótlanul elmentek egymás mellett, most köszönni kezdtek egymásnak. Észrevettük egymást.

Ilyen rövid idő alatt bizonyosan nem változott meg az emberiség, nem váltak készs-séggé az új magatartási normák és értékorientációk. De a megszokott kerékvágásból kikökenve volt idő gondolkodni, szembesülni a gondokkal, reflektálni a helyzetre. Remélem, nem lesz félreérthető, de ez az időszak Magyarországon nem volt eléggé súlyos ahhoz, hogy egyéni szinten gyökeres változásra sarkalljon vagy változást kényszerítsen ki. Viszont érzékeltette, milyen törekeny és tökéletlen az ember alkotta gazdasági és társadalmi környezet. Ez a sebezhetőség megmutatta a társadalmi berendezkedésünk gyenge oldalait.

Vizsgáljuk a politikai élet is. Egy ilyen nehéz időszakban, a strukturális átalakítások vis-sza nem térő lehetősége előtt és újszerű társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások közepette világlik ki igazán, hogy valóban a keresztény társadalmi tanítás értékei mentén születnek-e a döntések. A mi felelősségünk, hogy a politikai döntéshozókat segítsük ebben a folyamatban. Fel kell hívunk a figyelmet az átalakítás élet- és emberközpontúságára, illetve a teremtésvédelmi, fenntarthatósági és szolidaritási szempontokra. Az bizonyosan állítható már, hogy megváltozott körülöttünk a helyzet, és ezzel nőtt a felelősségünk. Egyrészt olyan dinamikus intézkedés-sorozattal szembesültünk, amire rég nem volt példa. Egy jól meghatározott célfüggvény már fél siker, viszont ez fordítva is igaz. Ha a gazdasági aktivitást önmagáért való célként hajszoljuk, akkor könnyen irányt téveszthe-

tünk. Hiszen nem a GDP növekedését kell fenntartani, hanem a minket éltető és ránk bízott teremtet világot, valamint igazságosan és szeretettel osztozni a javainkon a többi emberrel.

A kijárási korlátozás kényszerintézkedései az életvitelünkre is közvetlen hatással voltak. Lelkiismeret-furdalás nélkül le kell állni ilyenkor azokkal a tevékenységekkel, amelyek nem férnek össze az életállapotunkból fakadó kötelezettségeinkkel.

A Hetvenkét Tanítvány mozgalom is leállt az elmúlt három hónapban?

– Egyáltalán nem, de teljesen természetes, hogy a család, családfenntartói felelősségünk és kötelezettségünk nálunk is elsőbbséget élvezett minden más tevékenységgel szemben. És ez így is van rendjén. A Jóisten nem hív minket élet- és családellenes szolgálatra, „csak” annyira, ami belefér az életünkbe. Itt azért jelentős mozgásterünk van abban, hogy ezt miként szervezzük meg, és mennyire vagyunk nyitottak a szolgálatra. A karanténidőszak lehetőséget adott olyan fontos feladatokra, amelyekre addig nem tudtunk sort keríteni. Megkerestük azokat, akikkel az elmúlt három év során kapcsolatba kerültünk. Több mint 550-en döntöttek úgy, hogy továbbra is a közösségünkhöz szeretnének tartozni. Elkezdtük összeállítani a hitalapú civil szervezetek adatbázisát egy új dimenziójú együttműködési hálózat kialakítása érdekében. A nemrég megújult honlapunk mellett egy új honlapot is indítottunk, a teremtésvédelemmel kapcsolatos tevékenységünk bemutatására. A teremtésvédő munkacsoportunk két könyv megírásán és egy szeptemberben induló országszerte zajló dolgozik. E-bookként és hangoskönyvként is feldolgozzuk Az Egyház társadalmi tanításának kompendiumát, amit az Ars Sacrával közösen a T-ars keresztény képzőművészeti műhelyünk illusztrál. Az egészségügyi munkacsoportunk a Magyar Bioetikai Társasággal közösen egy, kifejezetten a járvány során előtérbe került orvostikai kérdésekről szóló konferencia előkészítésén dolgozik. A család munkacsoport bővítette és újragondolta a *Bízd rá magad!* elnevezésű projekt keretében létrehozott adatbázist, internetes portált, amelynek a hivatalos bemutatását a járványhelyzet még késlelteti. Itt strukturáltan, átláthatóan és tematikus bontásban elérhetők lesznek egy emberöltőn át a családhoz köthető kihívások megoldásához országosan fellelhető, elsősorban katolikus „jó gyakorlatok”. Pedagógusműhelyünk a Nemzeti alaptanterv átfogó és alapos véleményezése után az oktatásért felelős kormányzati döntéshozók számára dolgozott ki szakmai állásfoglalást

az ideai érettségi vizsgák lebonyolíthatóságával kapcsolatban. A T72 mérnökkör és az idén indult jogászműhelyünk a stratégiai (újra)tervezésre használta fel ezt az időt. Mindemellett aktualizáltuk a 2020/2021-es év munkatervét, bekapcsoltunk az Actio Catholica nemzetközi online rendezvényeibe, amelyek különösen a Laudato si’ teremtésvédelmi év köré épülnek idén. Szóval nem mondanám, hogy megállt volna az élet, inkább lehetőséget kaptunk a nagy rohanásban a prioritások újragondolására.

Változtak a mozgalom céljai? Szükséges újradefiniálni ezeket vagy a mozgalom identitását?

– Erdő Péter bíboros úr a mozgalom alapító okiratában a célokat igen időtálló és kelőően átfogó jelleggel hagyta jóvá, így nem szükséges módosítani őket. Viszont a megvalósítás eszköztárát tekintve sokkal bátrabbaknak kell lennünk. A lelkeségi és családmozgalmakkal közös pannonhalmi lelkigyakorlatunkat *Székelly János* püspök úr vezetésével még épp meg tudtuk tartani március elején, de utána minden nagyrendezvényünket, sajtótájékoztatónkat, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra tervezett aktivitásunkat el kellett halasztanunk. Ez arra inspirált bennünket, hogy új kommunikációs és kapcsolattartási csatornákat hozzunk létre. Újragondoltuk a nyitott, inspiratív Részigazság Klubok eddigi személyes jelenlétén alapuló jellegét, és júniusban már online közvetítéssel, a Magyar Katolikus Rádióval együttműködve tettük elérhetővé a beszélgetéseket, a korábbinál szélesebb kör számára. A kényszerű bezártság ideje alatt kifejezetten törekedtünk az online térben történő értékközvetítésre, és jóval több tartalmat osztottunk meg ezeken a kommunikációs felületeinken, mint azelőtt.

Mindez pusztán öncélú mozgalmiság, közpolitikai nyújtás lenne, ha nem társulna a mélyben egy személyes belső úttal, elköteleződéssel, fokozatos belső megtérés-

sel. A *Gazdagok hivatása* című programunk – amit *Vecsei Miklóson* keresztül a Máltai Szeretetszolgálattal, *Sajgó Szabolcs*on keresztül a jezsuitákkal és számos barátunkkal közösen hordozunk – ennek az egyik legmélyebb dimenzióját, a legelesettebbekhez való viszonyunkat és személyes válaszunkat érinti. Egymást is gyakran figyelmeztetve és megerősítve törekszünk arra, hogy minden tevékenységünk valóban a Lélek indíttatásából fakadjon, és a személyes istenkapcsolat kialakítását, elmélyítését szolgálja. Mi ebből táplálkozunk, nem pályázati forrásokból. Utóbbiak mindössze szükséges eszközök ahhoz, hogy a tevékenységünk földi dimenziókban mérve is hatékony, strukturált, látható legyen. A személyesség, a közösségépítő jelleg és a Kárpát-medencei felelősség az évek óta egyre erősödő és visszaigazolt pillérek a vezetőkhiteles, Krisztus-követő – de persze nem hibátlan vagy büntelen – élete mellett. A karanténidőszak elmúltával csodálatos élmény volt újra részt venni a T72 egészségügyi munkacsoport szervezésében az egészségügyben dolgozókkal közös szentségimá-dásban, amibe az interneten keresztül is be lehetett kapcsolódni. Külön büszke vagyok a legnagyobb fiamra, aki elsőéves orvostanhallgatóként ebben az időszakban Covid-osztályra jelentkezett önkéntes segédápolónak.

A mozgalom és az Egyház számára az online tér új kihívásokat jelent. Ahol a férfi és a nő identitását kétségbe vonják, ahol életvédelem címén a legnagyobb nemzetközi szervezetek durván életellenes módszereket (például abortusz) támogatnak, ott hatalmas igény van arra a tiszta hangra, hogy ebből elég. A férfi férfi, a nő pedig nő. A normalitás, az antropológiai valóságunk helyes érzékelése és az élet tisztelte a következő évek központi erkölcsi kérdései. Ha ezt a zsinórmértéket relativizálnánk, akkor felbecsülhetetlen károkat okoznánk a jövő nemzedékeinek is. Márpedig értük is felelősek vagyunk, különösen magzati

korokban, amikor teljességgel képtelenek kiállni az érdekeik és fogantatásuk révén elvitathatatlan jogaik mellett, melyek közül az első, hogy joguk van megszületni. Mélységesen elszomorító, hogy egy eddig közel félmillió életet követelő világjárvány ideje alatt ennek a számnak a többszörösét teszi ki a kioltott magzati életek száma, sőt, ezt az időszakot számos országban arra próbálják kihasználni, hogy még könnyebben lehessen büntetlenül kioltani védtelen emberi életet.

A céljaink tehát nem változtak, sőt, még idősebb és sürgetőbb lett a határozott megjelenítésük és megvalósításuk. Az Egyház társadalmi tanításának hirdetése független bármilyen vi-rustól vagy más tényezőtől. Az evangéliumot nem lehet karanténba zárni.

Nagycsaládos édesapaként hogyan élte meg a karantént Ön és a családja? Volt olyan tanulságos helyzet vagy történet, amit megőriz az emlékezetében a jobb időkre vagy egy esetleges második hullám időszakára?

– Sok minden történt velünk, és nagyon hirtelen. A hétköznapi életünk megszervezése embert próbáló volt: hat iskolás gyerekünk négy különböző oktatási intézménybe jár, és van egy két és fél éves örökmozgó is a családban, akit távol kellett tartani az éppen tanuló, online hegedülő, vagy dolgozatot író testvéreitől. Mégis felejtethetnek azok a pillanatok, amikor a testvérek egymást segítették a tanulásban, vagy naponta új nevet húzva, esténként párosával beszélgettünk egymással egy-egy negyed-órát, ami a karanténidőszak alatt bevezetett új családi szokásaink egyike lett a legnehezebb hetekben. A helyzethez igazodva házirendet és napi-rendet alakítottunk ki, a házimunkákat is új rendszerben szerveztük meg. Ezeket meg is osztottuk ismerősi, közösségi körben, hátha másoknak is segítséget jelentenek. Minimalizáltuk a közösségi érintkezéseket, csak én jártam ki a világba „vadászni”, bevásárolni, ügyet intézni. De nem állhatunk meg az önmagunkról való gondoskodásnál. A környékünkön szórólapokat dobtunk a postaládákba és kiplaká-toltuk, hogy akinek segítségre van szüksége, az jelentkezzen, vagy jelezze, ha tud rászoruló emberről. Három családról, idős házaspárról gondoskodtunk, egy kivételével korábban nem ismertük őket. Új kapcsolatok és barátságok születtek, többen beköszön-tek, és mondták, hogy napon-ta erőt és reményt ad nekik a kapunkra kitett felhívás. Ismeretlenek is dobtak be köszönő, bátorító levelet. Van, aki bekapcsolódott a segítségbe. Egy, három gyermekét

egyedül nevelő édesanyárról már egy református – korábban szintén ismeretlen – családdal közösen gondoskodunk; megosztjuk velük, amink van. A nagycsalád bel-ső kapcsolódása érdekében a nagyszülőkkel szinte minden-nap videohívásokkal tartottuk a kapcsolatot, és anyósom – *Juhász Judit* – közismerten csodálatos hangján hallgathattak esti mesét a kisebbek, telefonon keresztül. Volt nagycsaládos videokonferencia, kerítésen keresztüli és lépcsőházi anyák napi, születésnap-i köszöntés. Fotóztuk a jellemző életképeket, és online fotóal-bumon keresztül is próbáltunk hírt adni magunkról nagycsaládi, illetve tágabb ro-koni körben.

A járványidőszak egyik legmegrázóbb pillanata számomra az üres Szent Péter téren elhangzott Urbi et Orbi áldás volt március 27-én, amibe mi is az interneten keresztül kapcsolódottunk be. Az Egyház kétezer év óta talán még soha nem szembesült ennyire hirtelen és radikális változásokkal a liturgia és a közösségi élet területén. Az online térben való eddigi marginális jelenlét hirtelen a találkozások elsőd-leges formájává lépett elő. Hálával és köszönettel gondolok püspökeinkre, papjainkra és szerzeteseinkre, akik nyitott szívvel igyekeztek választ adni a váratlan helyzetre. Mindenki jó szándékkal kereste a lehetőségeket, néha akár ügyetlenül is. De ezt a kezdeti ügyetlenkedést messze felül-múlta, hogy az embereknek hiányzott a szentmise és az Oltáriszentségben jelen lévő Jézussal való találkozás. Ennek a felismerésnek a kibontá-sára és kiaknázására kaptunk egy ajándék kegyelmi évet a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus jövő szeptem-berre halasztásával. Nagyon remélem, hogy a mostani tapasztalatok beépülnek a jövő évi programokba, kommuni-kációba.

Viszont amilyen gyorsan jött, olyan hirtelen véget is ért a veszélyhelyzet. Így nagy a kísértés, hogy visszatérjünk a régi kerékvágásba. Ezért mi újabb felhívást tettünk ki a szigorú korlátozások feloldá-sa után. Ez Ferenc pápa pün-kösdi beszédének üzenetével kezdődött: „Jobb emberként jöjjünk ki a világjárványból!” És úgy folytatódott, hogy „bár a vírus alábbhagyott (...), az emberség, egymás segítése maradjon meg!” Számunkra az a nagy tanulság ebből az időszakból – amit néhány nappal ezelőtt a mozgalom vezetői megbeszélésén is le-szűrtünk –, hogy azok kerül-nek ki győztesen egy ilyen helyzetből, akik az élet lényeges kérdéseire képesek kon-centrálni az erőfeszítéseiket, akik az egyéni küzdés helyett a hálózatiság és a közösség erejére építenek, akiknek az életében mindennapossa válik a felelős, cselekvő szolidaritás. Ez számunkra a hiteles tanú-ságtétel és az evangelizáció létformája, amibe szeretettel várunk minden jó szándékú embert.

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

Ferenc pápa palliumot küld Veszprémbe

Szent Péter és Pál apostol ünnepén, június 29-én délelőtt a Szentatya ünnepi szentmisét mutatott be a Szent Péter-bazilikában. A szertartás keretében megáldotta a metropolita érsekeknek szánt palliumokat, amelyek közül az egyik Udvardy György veszprémi érseket illeti.

Hagyományosan a római vértanú, Szent Ágnes emléknapján, január 21-én áldják meg az Örök Városban a báránnyokat, amelyek gyapjából a palliumokat készítik. Idén is megáldottak két kisbáránnyal a falakon kívüli Szent Ágnes-bazilikában.

A Szent Ágnes másik, a Piazza Navonán található templomában tartott ünnepségre a Názáreti Szent Család Kongregáció nővérei készítik fel az állatokat: megmosdadják őket, még egy kis mellényt is

sal és szeretettel végzik a főpapi jelvények készítését.

A palliumokat június 24-én, Keresztelő Szent János születésének ünnepén adják át a Pápai Liturgikus Szertartások Hivatalának, és Szent Péter sírjánál, az úgynevezett palliumfülkében helyezik el őket.

A Szentatya június 29-én áldotta meg az érseki jelképeket: „Ma megáldjuk a palliumokat, amelyeket a bíborosok testülete dékánjának és az elmúlt évben kinevezett metropolita érsekeknek adunk át. A pallium

Felhatalmazás és egyben biztosíték az Egyház egységének munkálására. A pápa Szent Péter és Pál apostolok főünnepén áldja meg ezeket a jelképeket.

Metropolitának nevezik azt az érseket, akinek saját egyházmegyéjén túl az egyháztartományt alkotó szomszédos – úgynevezett szuffragáneus – egyházmegyék fölött is van bizonyos kormányzati hatalma: leginkább a hit és az egyházi fegyelem megtartását felügyeli. Bár a pápa jelöli ki, évszázados hagyományok indokolják, melyik egyházmegye lesz metropolitai székhely: általában – mint a kifejezés maga is mutatja – nagyvárosokról van szó. Magyarországon a középkorban Esztergom volt az első, Kalocsa a második metropolitai székhely. Ezeket követte 1804-ben Eger, 1852-ben Zágráb, majd 1993-ban Veszprém.

A kánonjog előírja a metropolitáknak, hogy felszentelődjenek, illetve kinevezésük után három hónapon belül kérelmezzék a palliumot, akár személyesen, akár megbízott útján. A metropolitai rangú keleti egyházak élén álló metropolitáknak ugyancsak kérelmezniük kell a palliumot, hiszen az nemcsak a hatalmukat jelzi, hanem az általuk vezetett saját jogú egyház és a római pápa közötti teljes közösséget is. A latin szertartásúakkal ellentétben ők addig nem hívhatják össze a saját jogú egyházuk szinódusát, illetve nem szentelhetnek püspököket,

amíg el nem nyerték a palliumot. A pápa a keleti pátriárkáknak is adományozni szokta ezt a jelképet mint a közösség jelét, de esetükben ennek inkább kitüntetésjellege van, kérelmezését számukra nem írja elő a kánonjog.

A pallium a Római Birodalomban eredetileg a méltóság, illetve a társadalmi megbecsülés jele volt, amit a pápa „megörökölt” a Róma környéki polgári hatalommal együtt. A metropolita érsekeknek a VI. század óta adományozza, mintegy részesedésként a főpásztori hatalomból és az iránta való hűség jeléül. Később kiváltsággéppen jeles egyházmegyék vagy egy-egy érdemes személy is elnyerte a palliumjogot, de ezt Szent VI. Pál 1978-ban megszüntette.

A pallium csak liturgikus alkalmakkor, a miseruha fölött viselhető; a Szentatya a világon mindenütt használja, a metropoliták azonban kizárólag az egyháztartományukon belül. Adományozása egy szerre kötődik az érseki székhöz és az érsek személyéhez. Ezért, ha másik metropolitai székhelyre helyezik át, újat kell kérnie, illetve amint nem metropolitai hatalommal járó megbízatást kap, nem viselheti tovább. Halálakor mindegyik palliumát vele kell eltemetni. (A régi kánonjogi kódex kifejezetten tiltotta a kölcsönadását, elajándékozását vagy örökölni hagyását.)

A bíborosi kollégium dékánjának is kijár a pallium, mivel ez a tisztség hivatalból

kapcsolódik az ostiai püspök címéhez, akinek Szent Márk pápa 336-ban kiváltságul adta a pallium viseletét. Az ő feladata püspökké szentelni a római pápát abban az elméleti esetben, ha a megválasztásakor még nem volna az. Palliumát ezt kivéve csak ritkán hordhatja.

A pallium kézzel szőtt fehér gyapjúsál, amit középen kettéhasítva nyakba akasztanak. A klasszikus érseki pallium egy négy-hat centiméter széles, az Üdvözítő sebeire utaló hat kis, fekete selyemkereszttel díszített, elől és hátul tizenöt-húsz centiméteres pántban végződő, stólaszerű gyapjúszalag. Elöl, hátul és a bal vállon egy-egy gemmával ékesített tű van a fekete keresztekbe tűzve, ami eredetileg a rögzítést szolgálta. Mai alakja a XVII. századra alakult ki.

A pallium a Jó Pásztor alakját idézi, aki vállára veszi az elveszett báránnyal. Jogi értelemben a pallium a Péterutód, a római pápa iránti jog-

za az állatokat. A húsvét ünnepén megnyírt báránnyal gyapjából itt kézi munkával készülnek az új palliumok, amelyeket Keresztelő Szent János (Isten Bárányának előfutára) ünnepén, június 24-én Szent Péter sírjánál, az úgynevezett palliumfülkében helyeznek el.

Átadásuk hagyományosan a protodiakónus bíboros feladata volt, akár személyesen Rómában, akár azoknak a metropolita érsekeknek a székhelyére küldve, akik esetleg akadályoztatva voltak. Szent II. János Pál 1984-ben bevezette, hogy Szent Péter és Pál ünnepén a pápa maga köré gyűjti az elmúlt év során kinevezett metropolitákat, és személyesen akasztja a nyakukba az ünnepi szentmisét megáldott palliumot. Ferenc pápa 2015. január 12-én elküldött levelében elrendelte, hogy az érsekek az addigi szokásnak megfelelően legyenek jelen Rómában, a pápával együtt misézzenek, vegyenek

adnak rájuk. Az egyik báránnyon – a szent vértanúságának jeleként – piros, a másikon – Ágnes szüzességének kifejezéséül – fehér a mellény. Ugyanezek a színek köszönnek vissza az állatok fejére helyezett virágkoszorún is, a fülükön pedig masni van. Miután így felöltöztették a báránnyokat, egy-egy kosárba helyezik, és elviszik őket áldásra a Szent Ágnes-templomba.

Az állatok ezután a Szent Ágnes-bazilikából a Trastevere negyedben lévő Szent Cecília bencés kolostorba kerülnek, ahol a nővérek szeretettel gondozzák, cumisüvegből etetik őket. A két kisbáránnyal a pápa palliumához használják fel, de a többihez más gyapjúra is szükségük van a nővéreknek, akik nagy gondot, odaadás-

a juhok és a pásztor közötti egységre emlékeztet. A pásztor Jézushoz hasonlóan a vállára veszi a báránnyakat, hogy sose szakadjanak el tőle” – mondta idei homíliájában a pápa.

A következő mozzanat az lesz, hogy a pápa képviselői – a legtöbb helyen a nunciusok – átadják a palliumot az illetékes egyházmegyéknek, és ünnepélyes szertartás keretében az új érsekek nyakába helyezik. Az ünnepélyes átadásra Udvardy György veszprémi érsek esetében várhatóan az ősz elején kerül majd sor a veszprémi Szent Mihály-főszékesegyházban.

A pallium a metropolitai hatalom jelvénye és a Szent-széssel fennálló közösség jele.

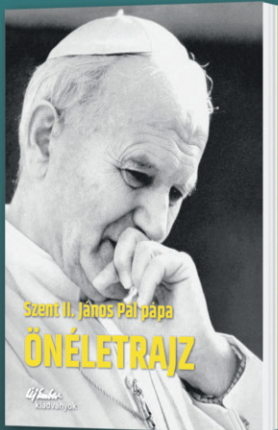
hatósági engedelmesség látható kifejezése.

Elkészítését ősi hagyományok szabályozzák. A lateráni bazilika káptalanja minden év elején két fehér szőrű báránnyal vásárol a Tre Fontane trappista monostorból, amely azon a helyen áll, ahol a hagyomány szerint Szent Pál elszenvet a vértanúságot. A báránnyokat január 21-én, Szent Ágnes ünnepén (akinek neve is báránnyal jelent) a pápának adományozzák, aki külön szertartás keretében megáldja, és a Trastevere negyedben található Szent Cecília-kolostor apácáira bíz-

részt a palliumok megáldásának szertartásán, de ne történjen meg a palliumok fölhelyezése. A palliumot a korábbiól eltérően egyszerű és privát, személyes formában kapják meg a Szentatytól. A pallium fölhelyezése, vagyis az új érsek nyakába helyezése az illetékes egyházmegyékben történik, egy másodlagos, rá következő mozzanatban, a helyi egyház és sajátos módon a szuffragáneus egyházmegyék püspökei, valamint az őket elkísérő hívek jelenlétében.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

AZ ÚJ EMBER KÖNYVESBOLT ÚJDONSÁGAI

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA
Önéletrajz

XVI. BENEDEK - PIERGIORGIO ODIFREDDI
Kedves teológus pápa! Kedves ateista matematikus!

NICOLAS SENÈZE
Hogyan akarta Amerika megbuktatni a pápát?